

Rudens — kartupeļu laiks

● Laukos patlaban lielais kartupeļu laiks. Turku pagasta Zepos Jāņa Ārsmenika kartupeļu laukā todien uz taiku bija sapulcējušies radu ļaudis. Vagas atara Pēteris Ancāns. Raža, kā pastāstīja saimnieks, nekāda izcilā neesot, taču pašu iztikai kartupeļu pietiksot.

● Attēlos: kartupeļu rakšanas talkā; Pētera Ancāna krustdēlam Jānim tehnika interesē — kā jau istam lauku puikam.

J.Silicka foto

Vietējās ziņas

Vakars klāt, un Apinis arī...

Kopš par veselības aizsardzības valsts ministru kļuvis Pēteris Apinis, mediķiem sācies pavisam cits darba ritms. Lielākā daļa sanāksšanu vairs netiek organizētas Rīgā, bet notiek rajonu un novadu centros. Pie tam — vakara stundās. P.Apiņa viedoklis ir tāds, ka gan ministram, gan ārstiem līdz darba dienas beigām ir jāstrādā savās darba vietās. Un tikai pēc tam var iet uz sanāksmēm.

6. septembra vakarā pulksten 19.00 Latgales rajonu veselības iestāžu un nodaļu vadītāji, rajonu slimokasu direktori ieradās Preiļu rajonā uz tikšanos ar P.Apini, veselības departamenta informātikas un analīzes nodaļas vadītāja vietnieku E.Lavendeli un valsts slimokases pārstāvjiem — juristi I.Dreiku un Rīgas pilsētas slimokases direktoru V.Nagobadu.

Trīs stundu sarunu gaitā izkristalizējās secinājums, ka tuvākajā laikā valsts kasē veselības aizsardzībai naudas vairāk nekļūs. Arī nākamā gada budžetā šiem mērķiem paredzēts mazāk līdzekļu.

Preiļu slimnīcas direktore I.Vaiode pastāstīja, ka kolēģi no kaimiņu rajoniem izlīdzas, kā nu kurš prot un var. Daži izvēlējušies pacienta nodevu un stacionāra apmeklējuma maksas paaugstināšanu. Citur par maksu notiek visas plānveida ārstēšanas un plānotās operācijas. No augšas vairs netiek doti nekādi norādījumi. Kādu ceļu izvēlēties, lemjam rajonos.

Pēc rajona slimokases direktores V.Šmukstes domām pārrunas ar veselības aizsardzības vadošajiem darbiniekiem palīdz rajonu mediķiem koncentrēties un apvienot spēkus izdzīvošanai.

Ir rajoni, kuros veselības aizsardzības iestādes nav sakrājušas tik lielus parādus. Ludzānieši, piemēram, meklē dažādus papildus ienākumus. Salīdzinoši labāk nodrošināti ir arī daugavpilieši.

Krāslavas kolēģi ir iecerējuši rajonā veidot ko līdzīgu veselības apdrošināšanai. Doma par veselības fonda veidošanu ir arī Preiļos. Kā tā materializēsies, rādīs laiks.

Kad ir tik niecīgs finansējums, saasinās attiecības starp dažādām medicīnas iestādēm. Savstarpēja rīvēšanās un deķīša vilkšana katram uz savu pusi mazina spēkus un neļauj visiem domāt vienā virzienā, kā labāk izdzīvot.

P.Apinis nav aizmirsis preiļiešiem doto solījumu sagādāt ultrasonogrāfu. Ap 20. septembri to atvedīsot. Protams, ka atkal vēlā vakara stundā.

Lielie rakšanas darbi pie pilsētas domes

Pirmie rudens vēstneši nav tikai gājputnu bari, bet arī lielle rakšanas darbi, kas pie mums, tradicionāli, sākas rudens pusē. Jau vairākas dienas ap pilsētas domi rok tranšejas, uzlauz trotuāru. Izrādās, ka domes ēkas pirmajā stāvā, kur līdz šim mitinājās vakarskola un apbedīšanas birojs, atvēlētas telpas «Zemes bankai».

Paredzēts, ka par bankas līdzekļiem domes ēkā tiks ievilkts ūdensvads un kanalizācija, bet vecā asfalta vietā trotuārs noklāts ar brūgakmeni. Vispatīkamākais šajā lietā ir tas, ka ēkā būs iebūvētas arī tualetes. Pilsētas vīriem patiešām nepiedienas skraidīt uz «sirsniņmājiņu» aiz stūra.

Visus rakšanas un sagatavošanas darbus veic mūsējie — pašvaldības uzņēmumi «Atvars» un «Saimnieks».

Remonti un remontiņi

No paplānā pilsētas maciņa iedalīti divi tūkstoši latu, lai kaut nedaudz aizlāpītu bedres pilsētas ielās. Gludākas palikušas Kooperatīva un Valmieras ielas, pagrieziens uz Rancāna ielu, kā arī Rancāna un Liepu ielu dzīvojamo namu kvartāli.

Bedru un caurumu aizlāpīšana, protams ir laba lieta, bet vēl labāk būtu, ja atrastos līdzekļi kārtīgam pilsētas ielu remontam. Bet tās jau ir tikai cerības.

Vēl pilsētniekus iepriecina fakts, ka uz ielām tiek atjaunotas pārejas. Sācies jauns mācību gads, un bērniem vajadzīga drošāka sajūta šķērsojot krustojumus.

Vasaras sākumā pilsētai bija nauda, bet nebija krāsas. Beidzot ir gan nauda, gan ar kādas Igaunijas firmas palīdzību sagādāta arī īpaša asfalta krāsa.

Tuvojas nobeigumam remonta darbi Brīvības ielā 4, kur otrajā stāvā izvietosies apbedīšanas birojs un civilstāvokļa aktu reģistrācijas nodaļa.

«Atvars» draud pārtraukt ūdens padevi

Kopš gada sākuma pašvaldības uzņēmumam «Atvars» individuālie ūdensvada lietotāji palikuši parādā apmēram septiņus tūkstošus latu. Taču lielākais un, var teikt, ka arī bezcerīgākais parādnieks ir Preiļu slimnīca, kas nav samaksājusi par pakalpojumiem nepilnus trīs tūkstošus latu. «Atvara» vadība atzīst, ka ar individuālajiem patērētājiem attiecības veidojas vienkāršāk. Piemēram, Tirdzniecības ielā bija divi ļaunprātīgi nemaksātāji. Kādā jaukā reizē visai ielai tika atslēgts ūdens. Kaimiņi, kas bija kārtīgi maksājuši, divu dienu laikā «palīdzēja» atrisināt visas problēmas. Parādus samaksāja.

Bet ko darīt ar slimnīcu? Atslēgt ūdeni neļauj morāliiski apsvērumi, taču naudas slimnīcai nav un tuvākajā laikā arī nebūs. Diez vai situāciju glābs arī pēdējā laikā pilsētas domē vairākkārt pārrunātā ideja visus komunālos dienestus atkal apvienot vienā lielā «kolhozā».

Iespēju robežās «Atvars» ir sagatavojis ziemai. 98 procenti visu vasarā iepilnoto profilaktisko pasākumu ir veikti.

Dega augustā, deg septembrī

Ugunsdzēsēji ziņo, ka jūlijā rajonā bija septiņi ugunsgrēki, kas nodarīja zaudējumus 1140 latu apmērā. Bet augustā sarkanais gailis plosījās jau vienpadsmit reizes, nodarot zaudējumus par 3750 latiem. Pie tam, gāja bojā viens cilvēks.

3. augustā zibens iespēra Jeļimovam piederošajā dzīvojamajā mājā Saunas pagastā. 6. augustā nācās dzēst ugunsgrēku Jersikas pagastā un tajā pat dienā arī Rožkalnu pagastā, kur bija notikusi ļaunprātīga dedzināšana.

11. augustā dega dzīvojamā māja Līvānos. 17. augustā Līvānos dega kūdras fabrikai piederošā automašīna «Audi 100», bet Preiļos īssavienojuma dēļ aizdegās automašīna KAMAZ.

20. augustā neuzmanīgas apiešanās ar uguni dēļ izcēlās ugunsgrēks Preiļu pagasta Jaudzemu sādžā. Bojā gāja cilvēks, vīrietis spēka gados.

Dienu vēlāk viena pēc otras aizdegās divas dzīvojamās mājas Galēnu pagastā. 27. augustā dega Aizkalnes pagasta Kanuļos. Ugunsgrēka laikā cieta 1 cilvēks.

Arī septembra pirmajā nedēļā bijuši jau divi ugunsgrēki, abi gadījumi Līvānos. L.Kirillova

Medicīnas izdzīvošanas variants — arī Preiļos

To nabadzīgo eksistēšanu, kāda medicīnas iestādēs ir pašlaik, citādi nemaz nevar nosaukt. 25. jūlijā Ministru kabinets pieņēma «Noteikumus par pagaidu pasākumiem veselības aprūpes nodrošināšanai krīzes situācijā», atbilstoši kuriem rajonu un pilsētu pašvaldības uzsākušas veselības aprūpei ledalīto līdzekļu ekonomiju. Ko tas īsti nozīmē un kā šī ekonomija izpaužas, lūdz pastāstīt Preiļu slimnīcas direktori Irēnu Valvodi.

— Pēc manām domām tā ir traģēdija, ka cilvēki, kuri jau tāpat ir bezgala nabadzīgi, tagad spiesti vēl maksāt par apmeklējumu pie daktera un par ārstēšanu slimnīcā. Pēdējo nedēļu laikā jūtam, ka strauji samazinās to cilvēku skaits, kuri ārstējas slimnīcā. Iespējams, ka viens no iemesliem ir rudens — ražas novākšanas laiks. Tomēr daudzus pacientus nākt pie mums attur naudas trūkums. It īpaši tas attiecas uz pensionāriem. Pirms pensiju izmaksas dienām poliklinikā šādu pacientu ir ļoti maz.

Dakteri redz cilvēku bezizejas situāciju un saprot, ka maksa jāsamazina. Sanāksmēs ikreiz par to runājam, taču neko nevaram solīt, jo mums šī maksa ir pastāvēšanas svarā. Budžeta finansējums ir daudz par mazu, lai savilkto galus kopā, nemaz nerunājot par kaut kādu situācijas uzlabojumu.

Augustā, piemēram, Preiļu slimnīcas tāmes finansējums bija astoņpadsmit tūkstoši latu. Bet poliklīnika saņēma tik, cik nopelnīja pēc punktu sistēmas. Naudas izteiksmē tas bija 7400 latu. Reizēm paši brīnāmies, kā ar šādu summu vispār var iztikēt.

Sodien ir algas diena (saruna notika 5. septembrī), bet naudas nav. Rajona padome sola tikai pēc pāris dienām. Bet kā jūtas mūsu darbinieki? Daudzi ar izmisumu gaida dienu, kad varēs saņemt nieka pāris desmitus latu. Poliklinikā lielāka daļa ārstu saņem mēnesi tikai trīsdesmit līdz trīsdesmit piecus latus, bet medicīnas māsas tikai algas minimumu. Nupat viena daktere uzrakstīja atļūgumu, aizbrauc strādāt uz Rīgu. Un viņai neko nevar pārnest, jo tur ārsti nopelna vismaz divas reizes vairāk. Iespēju robežās cenšamies saglabāt vidējo medicīnisko personālu, jo Preiļos mēsīnām nav kur iet. Štatu saraksts samazināts par trīsdesmit cilvēkiem, pārsvārā tas ir sanitāres un tehniskais personāls. Medicīnas māsas tagad pilda arī sanitāru pienākumus. Un viss — par minimālu atalgojumu.

Slimnīcā patlaban darbojas visas nodaļas, izņemot ginekoloģijas nodaļu, kura ir apvienota ar ķirurģijas nodaļu. 5. septembrī, piemēram, bērnu nodaļā bija pieci slimnieki, dzemdību nodaļā — septiņi, ginekoloģijā — četri, ķirurģijā — divdesmit,

terāpijā — divdesmit, intensīvajā terapijā — divi. Pirms mēneša iedzīvotājos lielu satraukumu radīja runas par to, ka tiksot likvidēta intensīvās terapijas nodaļa. Lieta bija tāda, ka augustā mums nebija ārsta, kas tur strādātu. Šos pienākumus piekrita veikt dakteris Bērziņš. Tagad visi var būt droši, ka šī nodaļa pastāvēs.

Ir problēmas ar slimnieku ēdināšanu, tomēr uztura kvalitāti cenšamies nezaudēt. Pārsvārā izmantojam piena produktus un dārzeņus. Septembrī iepirkām arī gaļu. Ļoti pateicamies visām zemnieku saimniecībām un organizācijām, kas mums reizumis slimnieku galdam produktus uzdāvina.

Trūkst līdzekļu medikamentu iegādei. Pērkam tikai to, kas vajadzīgs neatliekamajai terapijai. Pašlaik stacionārā ārstējas tikai tie pacienti, kuriem patiešām nepieciešama steidzama palīdzība. Smago slimnieku īpatsvars arvien pieaug, jo pagulēšanas pēc uz slimnīcu neviens vairs neiet.

Neko labu un gaišu mums nesola ne Veselības aizsardzības valsts ministrs Pēteris Apinis, ne Valsts slimokases direktors Imants Bočkāns. Līdz nākamā gada vidum uzlabojums neesot gaidāms. Skaidri saprotam, ka šāda neziņa var ievilkties. Tāpēc meklējam iespējas, kā palīdzēt cilvēkiem saglabāt veselību. Gribu atgādināt, ka fluorogrāfs ir bezmaksas.

Tāpēc aicinu visus to apmeklēt bez kādiem speciāliem uzaicinājumiem, jo pēdējā laikā strauji progresē plaušu tuberkuloze.

Nesen atvērām kabinetu, kurā izdara inhalācijas plaušu slimniekiem un refleksoterāpijas procedūras. Ir iegādāta jauna un laba aparatūra. Kabinētā var saņemt inhalācijas ar ārstnieciskajiem augiem, inhalācijas ar bronhus paplašinošām zālēm (bronhiālās astmas un astmatiskā bronhīta slimniekiem), antibakteriālās inhalācijas, kā arī palīdzību visu plaušu, bronhu un augšējo elpošanas ceļu patoloģiju gadījumos.

Inhalāciju kabineta apmeklējums pieaugušajiem izmaksā 50 santīmus, bet bērniem — 30 santīmus. Tas nav dārgi, salīdzinot ar to, cik izmaksā ielaistas slimības ārstēšana. Vienīgi sarežģītākos gadījumos ārsts izraksta recepti zālēm, kuras pacients apmaksā pats.

Refleksoterāpija nāk no Austrumu medicīnas, tā ir izturējusi laika pārbaudi četrus gadus tūkstošu garumā. Ļoti efektīva daudzū slimību ārstēšanas metode, īpaši: radikulīta, osteohondrozes, hipertoniijas gadījumos. Procedūra maksā 70 santīmus.

Vēl mēs piedāvājam arī masāžas un ultraskaņas procedūras pie pacienta mājās. Tādā veidā cenšamies pāriet solīti preti slimniekiem.

L.Kirillova

Šķiet, ka zemes reforma nebeigsies...

Visi labi atceras laiku pirms nedaudz gadiem, kad ar lielu sajūsmu tika uzsākta zemes reforma. Likumā bija noteikti konkrēti termiņi, kad rakstāmi lēprasījumi, kad kārtojamas citas lietas. Taču realitāte ir tāda, ka reforma kustas uz priekšu daudz lēnāk un daudz plūķerīgāk nekā cerēts.

Visvairāk sarežģījumu, izrādās, ir pilsētās. Par to, kādi ir reformas likoči Līvānos, «Novadnieks» jau rakstīja. Šoreiz par reformas gaitu Preiļos. Par to lūdzām pastāstīt pilsētas zemes komisijas priekšsēdētāju Mihailu Agurjanovu un zemes komisijas locekli, pilsētas zemes ierīkotāju Valdi Volontu.

M.Agurjanova viedoklis:
— Zemes reformas tempi neapmierina ne pašvaldību, ne zemes lietotājus. Tā vien šķiet, ka, līdzšinējos tempos turpinoties, reforma nekad nebeigsies. Pirmkārt, darbu krietni iekāvē arhīvs, kur bijušie īpašnieki un mantinieki gadiem nevar saņemt vajadzīgos dokumentus. Droši var teikt, ka apmēram puse no tiem, kuri aizsūtījuši pieprasījumus, izziņas vēl nav saņēmuši. Otrkārt, kavējas zemes uzmērīšanas process. Mēs esam izskatījuši septiņdesmit sešas lietas par īpašuma tiesību atzīšanu kādreizējiem zemes īpašniekiem vai to mantiniekiem. Bet nekur tālāk šīs lietas tā arī nekust — nav naudas mērīšanas darbiem. Visu apturējusi finanšu krīze, jo līdzekļu nav valstij, loģiski, ka

nav arī valsts zemes dienestam. Pilsētas domes lēmums ar atļauju reģistrēt zemi Zemesgrāmatu nodaļā ir izsniegts tikai četriem mantiniekiem. Tas ir piliens jūrā...

Otra pilsētnieku kategorija, ar kuriem mums ir daudz problēmu, ir individuālo māju īpašnieki, kuri tās Preiļos uzcēlušī pēckara gados. Tagad, kad tiesības uz bijušajiem īpašumiem piesaka paši īpašnieki vai to mantinieki, šie cilvēki jūtas visai nestabili. Mierīgi var justies tikai tie, kuri laikus, tas ir, līdz 1992. gada 20. jūnijam ir uzrakstījuši iesniegumus par to platību izpirkšanu par sertifikātiem, kur uzbūvētas viņu mājas un kur atrodas viņu piemājas lauciņi. Pārējie ir jau pamatīgi nokavējušies un nav tiesīgi šo zemi izpirkt. Zemi, uz kuras atrodas viņu māja, var tikai nomāt. Sakarā ar to, ka par šo jautājumu nav izdoti nekādi normatīvi akti, zemes īpašnieks var noteikt jebkuru līgumcenu.

Līdzīgas problēmas zemes reformas gaitā bija arī lauku apvidos. Taču valdība pagarināja iesniegumu rakstīšanas termiņu, rezultātā visi bija apmierināti. Tāpat vajadzētu rīkoties arī ar pilsētu zemēm. Centrālā Zemes komisija valdībai jau pirms laba laika iesniedza priekšlikumu izdarīt grozījumus likumā, lai neatkarīgi no iesnieguma rakstīšanas termiņa cilvēki mierīgu prātu varētu nopirkt par sertifikātiem zemi, uz kuras ilgus gadus dzīvojuši. Pagaidām valdība šim jautājumam vēl nav ķērusies klāt.

V.Volonta viedoklis:

— Tiem individuālo dzīvojamo māju īpašniekiem, kuri ir iesnieguši zemes pieprasījumu likumā noteiktajā termiņā, tas ir, līdz 1992. gada 20. jūnijam, un kuru pieprasījumi ir izskatīti pilsētas zemes komisijā, gribu atgādināt viņu tālāko rīcību. Lai izpirktu zemi par sertifikātiem un reģistrētu to Zemesgrāmatā, vispirms vajag zemes gabalu uzmērīt. Saskaņā ar Valsts zemes dienesta noteiktajiem izcenojumiem viena zemes gabala (kura platība ir līdz 1200 kvadrātmetriem) uzmērīšana izmaksā vidēji 50 latus, ja nav jāveido uzmērīšanas tīkls.

Tad nekustamā īpašuma vērtēšanas birojs pēc plāna novērtēs zemi. Preiļos tas vidēji varētu būt apmēram 1 sertifikāts par 100 kvadrātmetriem. Pēc tam ir vajadzīgs pilsētas domes lēmums par atļauju izpirkt zemi. Tikai tad var nomaksāt sertifikātus un nokārtot formalitātes Valsts zemes dienesta rajona nodaļā. Pēdējais solis ir īpašuma nostiprināšana Zemesgrāmatā.

Tiem, kuri vēlas izpirkt zemi un reģistrēt īpašumu Zemesgrāmatā, jāgriežas pie pilsētas zemes ierīkotāja (telefons 21084) pilsētas domē. Tur tiks sniegtas konsultācijas, kādā veidā veikt šos darbus.

Pilsētas domē šobrīd pavisam ir 1121 dažāda veida zemes pieprasījums. Tajā skaitā 176 pieprasījumi ir no bijušajiem īpašniekiem vai to mantiniekiem. Septiņos gadījumos — iesniegumi kompensācijas

saņemšanai. 333 iesniegumi ir zemes iegūšanai īpašumā par samaksu, tas nozīmē, ka tikai apmēram iesniegumu ir uzrakstīti likumā noteiktajā laikā. Bet pārējie? Pārējie ir nokavējuši. Toties astoņpadsmit pilsoņi pat pēc vairākkārtējiem rakstiskiem un mutiskiem uzaicinājumiem neliekas ne zinīs. Apbrīnojami vienalzīga attieksme pret savu nekotni, kas vēlāk var beigties visai bēdīgi.

Šobrīd vēl nav reģistrēti arī neviens zemes izpiršanas līgums. Procesi aizkavēja tas, ka pilsētas rīcībā nebija aparatūras, ar kuru veikt mērījumus. Budžeta līdzekļi ģeodēziskā atbalsta tīkla atjaunošanai pirmajā pusgadā bija. Bet tad sākās banku krīze, un darbs palika pusē. Tagad ir iegādāta arī nepieciešamā aparatūra. Uzmērīšana sāksies, kad sagatavosim nepieciešamās kompjūterprogrammas.

Zemes lietu kārtošana kavējas vēl arī tāpēc, ka Preiļu un Līvānu pilsētām ir tikai viens mērnieks. Tukumā, piemēram, pilsētas dome izveidojusi darba grupu septiņu cilvēku sastāvā, kuri nodarbojas ar zemes ierīcības jautājumiem. Bet daži cilvēki, kā tas ir pie mums, tāds darba apjoms nav pa spēkam.

Tādos tempos strādājot, mēs netiksim galā pat pēc vairākiem gadu desmitiem. Bet gribu atgādināt, ka sertifikāti zemes izpiršanai ir derīgi līdz 2000. gadam. Jāpastedzas...

L.Kirillova

Grāmatu veikalos daudz, pircēju maz

Tagad Latvijā darbojas vairāk nekā 100 izdevniecību, apgādu un firmu, kas laiž klajā grāmatas. Tādēļ izdotās literatūras ir tik daudz. Par to varēja pārliecināties kārtējā izstādē «Jaunās grāmatas», kas 31. augustā bija sarīkota rajona galvenajā bibliotēkā. Latviešu literatūra, ārzemju literatūra, atsevišķos nodaļumos grāmatas par medicīnu, tehniku, vēsturi, filozofiju, vēsturi... Visas iespīestas uz laba papīra, ilustrētas, glīti iesietas.

Bibliotēkām grāmatas jāpērk. Rajona gal-

venās bibliotēkas darbinieki paši brauc uz Rīgu un jaunāko literatūru pēc saviem ieskatiem iegādājas kolektorā, kur grāmatas var nopirkt lētāk nekā pie izdevējiem.

Agrāk Preiļu grāmatu namā «Latgale» nopirkt labu lasāmvielu bija problēma, turpretī tagad ar visdažādāko literatūru pilni plaukti. Bet pircēju pamaz. Atbaida cenas, cilvēkiem nav tik daudz naudas, lai varētu atļauties nopirkt grāmatu. Labas grāmatas cena — 3-4 lati. Dārgas arī mācību grāmatas.

P.Daugulis

Izmaiņas Valsts dienesta pārvaldes darbībā

Rajonu valsts dienestu pārvaldēs notikusi reorganizācija. Izveidotas vairākas apvienotas dienesta pārvaldes, kuru pakļautībā nonākušas rajonu pārvaldes. Kopš 26. augusta bijusi Valsts dienesta Preiļu rajona pārvalde ieguvusi jaunu nosaukumu — Rēzeknes apvienotās dienesta pārvaldes Preiļu rajona dienesta nodaļa. To vada Antons Andžāns.

Reorganizācijas gaitā notikusi štatu samazināšana. Jaunizveidotajā rajona dienesta nodaļā

turpmāk strādās četri cilvēki — vadītājs, vecākais referents, referents un ārsts eksperts.

Uz laiku apturēta jauniešu iesaukšana obligātajā valsts dienestā. Nodaļa pašlaik nodarbojas ar rezervistu uzskaiti.

Rēzeknes apvienotās valsts dienesta pārvaldes pakļautībā ietilpst arī Jēkabpils, Daugavpils, Ludzas, Krāslavas un Balvu rajona dienesta nodaļas.

L.Rancāne

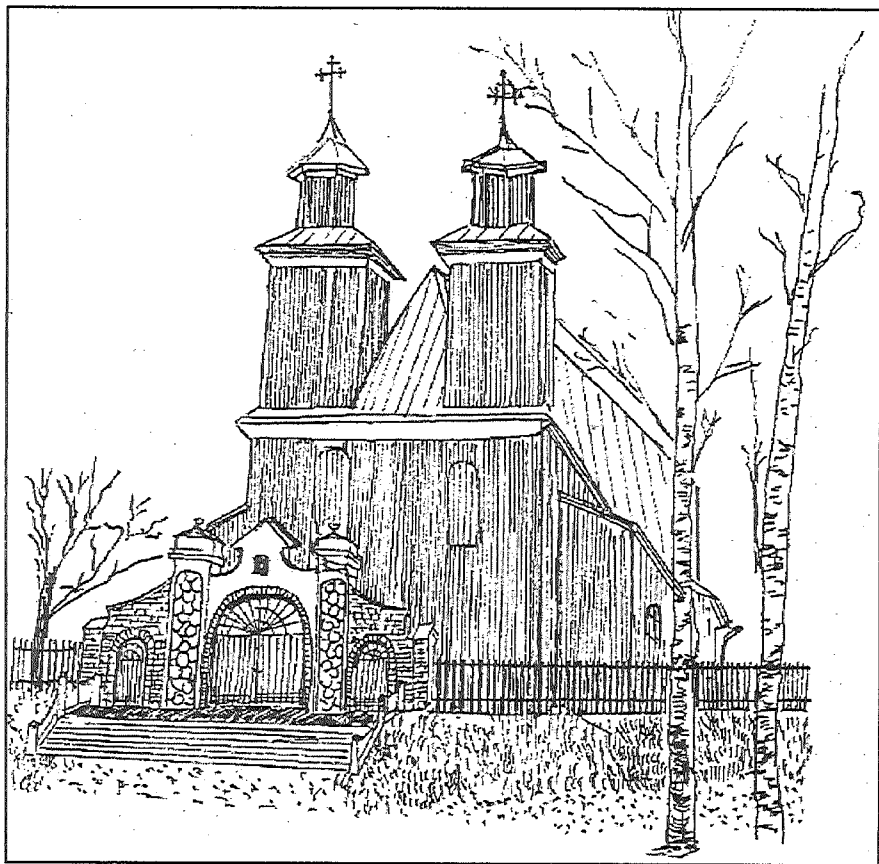
Ēsi saimnieks savā sētā, novadā, valstī!

Olafs Brūvers:
"Sabiedrība jākonsolidē, mazinot pretrunas starp tirgus ekonomikas vērtībām un tradicionālām latviskām kultūrvērtībām..."

Balsojiet par 9. sarakstu!

DEMOKRĀTISKA PARTIJA SAIMNIEKS

Stabulnieki, Pelēči un Bērzgale ieiet Eiropā

● Bērzgales baznīca Aglonas pagastā.

◆ Eiropas kultūras mantojuma dienas (1995.g. 16.–17. septembris)

Pirmo reizi Latvija ir to 35 valstu skaitā, kas piedalās Eiropas kultūras mantojuma dienās (*The European Heritage Days*), kas ik gadus tiek rīkotas septembrī. Jāpaskaidro, ka terminam «kultūras mantojums» Latvijā analogs ir «kultūras piemineklis». No Preiļu rajona Eiropas kultūras mantojuma dienās piedalās 3 lieliski koka arhitektūras paraugi, valsts nozīmes kultūras pieminekļi – Pastaru vējdzirnavas Stabulnieku pagastā, Pelēču muiža un Bērzgales katoļu baznīca Aglonas pagastā.

Kultūras mantojuma dienās ir iespējas katram iepazīties ar pieminekļiem. Katrā no vietām šajās dienās pieminekļu īpašnieki rīko sarīkojumus.

Hronoloģiskā secībā:

16. septembrī plkst. 11 Pelēču muižā notiks konference par Pelēču muižas un novada vēsturi. Interesentiem tā būs reta iespēja dzirdēt izcilu valsts speciālistu referātus. Jānis Zilgalvis, arhitektūras vēsturnieks, stāstīs par Pelēču muižas un citu Latgales muižu arhitektūru. Mākslas zinātniece Rūta Kaminska (nesen iznākusās grāmatas «18. gs. glezniecība Lat-

galē» autore) stāstīs par netālās Gornejašu kapelas mākslas vērtībām. Tāpat dzirdēsiet ieskatu Pelēču skolas vēsturē un iespējama diskusija arī par nākotnes izmantošanas iespējām tūrisma.

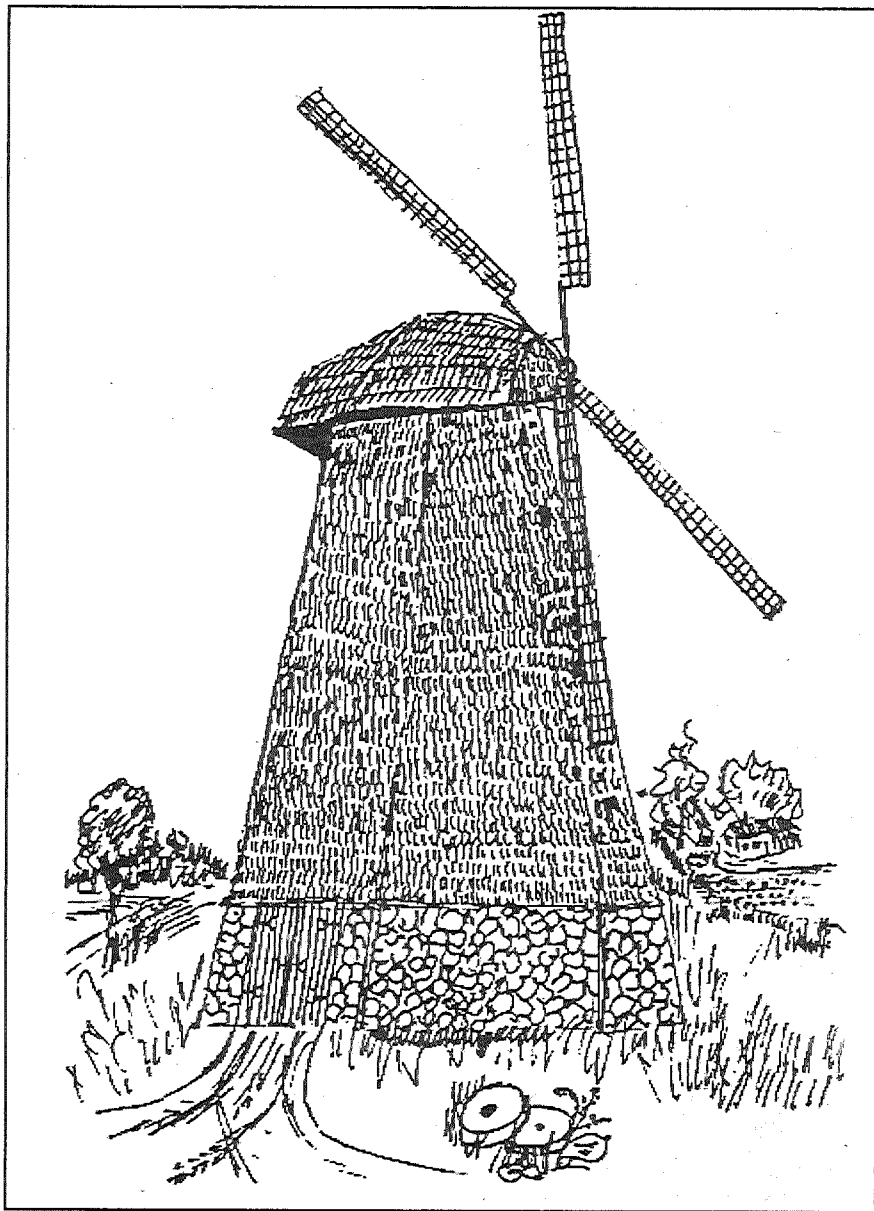
16. septembrī Pastaru vējdzirnavās notiks pasākums, kas vispiemērotākais būves saimnieciskajam raksturam un rudenim, – Ražas svētki. Jūs gaida arī ekskursija pa dzimavām un lietpratēju stāstījums par vējdzirnavu darbības principiem.

17. septembrī plkst. 10 Bērzgalē vispirms būs dievkalpojums, kora koncerts, tad stāstījums par Bērzgales baznīcas mākslas vērtībām (R.Kaminska) un draudzes mājā – ieskatu Bērzgales baznīcas un draudzes vēsturē. Uzaicināts piedalīties pazīstamais novadpētnieks A.Anspaks.

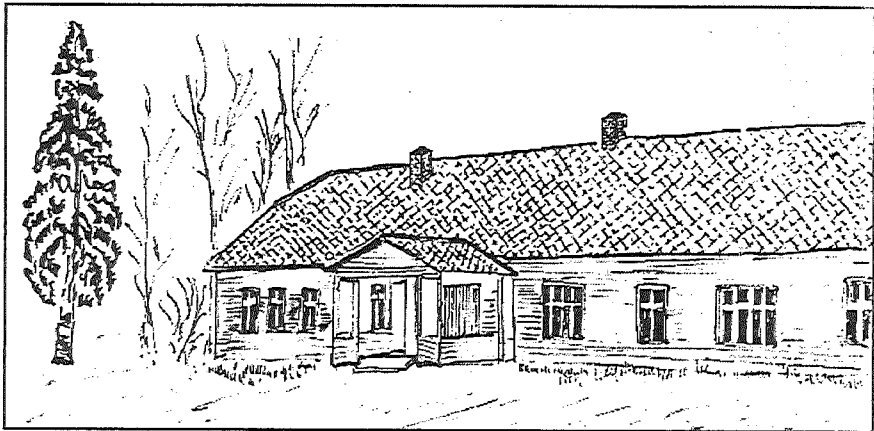
Kultūras pieminekļi ir mūsu nacionālās identitātes apliecinātāji. Kultūras mantojuma bagātības pieder pie tām nedaudzajām lietām, kur mēs tiešām esam Eiropas limenī. Apzināsimies to un leposimies!

Inese Stūre,

Preiļu rajona valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektore

● Pastaru vējdzirnavas Stabulnieku pagastā.

● Pelēču muiža Pelēču pagastā.

Pirmajai tautskolai Latgalē – 150 gadi

1.turpinājums

Pirmais pasaules karš. Tas skar arī Vārkavu, taču Vārkavas pamatskola šajā laikā netiek slēgta. Skolā mācīties gribētāju netrūkst. Vārkavietis Antons Ivbulis atceras, ka toreiz skolā mācījušies aptuveni 125 skolēni, meiteņu skolā bijis ļoti maz. Ar visu šo skolēnu lērumu galā tikušas divas skolotājas – Anna Leišupe un Bronislava Kaufmane. Skolotājas bijušas ļoti stingras, skolā bijusi laba disciplīna. Vecākie skolēni palīdzējuši skolotājam mācīt jaunākos. Mūziku mācījis vecs skolotājs Balodis. Mūzikas instrumentu nebijis, skolēni kopā ar skolotāju dziedājuši latviešu tautasdziesmas, arī baznīcas dziesmas. Atzīmes nopelnīt bija ļoti grūti, vajadzējis daudz mācīties.

Divdesmitajos gados skolā turpina strādāt Kaufmana jaun kundze un Leišupes jaun kundze, sāk strādāt skolotājs Kaktiņš. Ticības mācību visu šo laiku brauc mācīt Vārkavas mācītājs Zunda. Katru rītu dežūrējošais skolnieks sāk skaitīt tēvreizi, pārējie viņam pievienojas. Pēc stundām skolēni skaita «Esi sveicināta».

Jau vairāk nekā pusgadsimtu savu dzimto skolu atmiņā ir paturējuši daudzi vārkavieši, jo viņi skolā ir mācījušies trīsdesmitajos gados, kad godā bija dzimtā valoda un darba tikums. Savās atmiņās ar mums dalījās vārkavieši Bronislavs Spūlis un Veronika Vaiivode.

Trīsdesmitajos gados Vārkavas četrgadīgā pamatskola pārtop par sešgadīgo pamatskolu. Šajā

laikā par skolas direktoru strādājis Izidors Zeps. Direktors pats mācījis gan fizikultūru, gan vēsturi. Mājturību un dziedāšanu trīsdesmitajos gados mācīja Anna Zepa, bet darbmācību zēniem skolotājs Timme. Skolotāja Blica mācīja matemātiku un vācu valodu, skolotāja Cīrule – latviešu valodu un literatūru, skolotāja Bondore – dabas mācību un ģeogrāfiju. Skolā bija viena apvienotā klase. Daudzi bērni skolas gaitas beidza 4. vai 5. klasē, jo 6. klasē bija ļoti augstas prasības. 6. klasi beidza uzcītīgākie bērni.

Arī trīsdesmitajos gados skolā vienu reizi nedēļā ieradās mācītājs Zunda, vēlāk – Lavrinovičs, trīsdesmito gadu beigās – Lazdāns. Skolā atradies krucifikss, pie kura tika skaitītas lūgšanas. Skolā mācījušies ne tikai katoļticīgie, bet arī vecticībnieki. Arī tos vienu reizi nedēļā apmeklēja garīdznieks no Maskvas vecticībnieku baznīcas. Pie skolas bija uzstādīts krusts, kuru 1940. gadā nopostīja.

Skolā noritēja aktīva kultūras un sporta dzīve. Starpbrīži pagāja, spēlējot bumbu sporta laukumā, arī mazpulku kustība skolā bija populāra, bet Ziemassvētkos un Lieldienās tika svinēti svētki skolā. Tos organizēja literatūras skolotājs. Pēdējā skolas dienā Vārkavas pamatskolā bija lieli bērnu svētki, uz kuriem ieradās arī kaimiņu skolu bērni. Notika sacensības, rotaļas, spēles.

15. maijā Vārkavas pamatskolas skolēni un skolotāji braukuši uz Vārkavas vidusskolu. Tur skolas parkā svinēti 15. maija svētki. Vārkavas zemnieki

no Niogales meža bija atveduši kociņus – liepas un bērzus, kurus vecākie skolēni iestādīja Vārkavas pagasta centrā. Vēl šodien te šalc 15. maija bērzu birzs un liepu aleja.

Tieši šajos trauksmainajos, gaišu sapņu un cerību pilnajos gados Vārkavas sešgadīgo pamatskolu beidzis Alberts Spoģis. Taču drīz vien visas cerības un sapņus nomāc sveša vara.

Alberts Spoģis

Vōrkovai

Tev motūs īvas zīd ap sējas laiku,
Pat dzagyuze tur kyukoj godus meitinem,
Kas čaklas nūjam lynu dzejas teitinem
Un skoloj boļtus baļgeitē ar tvaiku.

Tev vaigus glauda Feimane un Dubna,
Šōs draiskules ar laksteigolom krostūs:
Jo Jašā, Bleidas bādu acis rostūs
Reiz vacais spūzums–dzeive byutu sōtna.

Kai čūrkste Ūdzeņa pa vydu steidzās,
Nas jautreibu un sīna gubas kaiminim;
Bet pīrcas stundes ōtri beidzas,

Jo svešai varai kolpōt myusu bōlenim,
Un vōrgu sūli jōit mōsom leidza,
Mes tevi, tōlō Vōrkova, vēļ pīminim!

Turpmāk vēļ

Aija Bitinas, Sandra Jukša

Nostāties blakus bērnam

Saulainos rītos pa daudzstāvu namu durvīm izvejas mazi augumiņi – trīs, četrus, piecus, sešus gadus veci bērniņi. Viņi paši sev meklē un atrod nodarbošanos – no tukšām plastmasas pudelēm un koku galiem uz netīra asfalta būvē savas pilis, rokas pa suņu un kaķu piemēslotām smiltīm tā sauktajās smilšu kastēs, rāpjas un krīt no slidkalniņiem, apdauzās pie šūpolēm, noskaidro savas attiecības ar plaukām un zobiem, noguruši sēž uz asfalta braucošu mašīnu ceļā un, kad izsalkušais vēders liek atcerēties mammu, turēdamies pie piemidīto kāpņu pakāpieniem ar rokām, ceļo katrs līdz savam stāvam.

Kad pirms vairākiem gadiem valstī sākas rosīga bērnudārzu slēgšanas kampaņa ar domu, cik labi bērniem attīstīties individuāli, pirmos dzīvības gadus pavadīt mātes vai vecmammās audzinātiem un mācītiem, bērnudārzu darbinieki, kas, acimredzot, pārāk labi pazina vecāku audzināšanas spējas un vēlēšanos to darīt, skeptiski grozīja galvas. Viņu drūmā prognoze diemžēl šajos gados piepildījās. Liela daļa vecāku nemaz neprot un arī nevēlas sniegt saviem bērniem to, ko viņiem deva bērnudārzs. Tomēr labi, ka viena daļa šo vecāku sākusī apzināties savu nespēju un atkal vēlas bērnus iekārtot bērnudārzā. Un nu palikušie nedaudzie dārziņi vairs nespēj uzņemt visus gribētājus. Preiļu pilsētas 1. bērnudārzs vasaras mēnešos papildinājās ar veselu grupiņu – 35 bērniem, bet rindā, gaidot savu vietu bērnudārzā, palika 85 ģimenes. Dažas šo vietu tā arī nesagaidīs, jo būs pienācis laiks bērniem iet skolā.

Preiļu 1. bērnudārza vadītāja Anna Paura pastāstīja par savu bērnudārza ikdienu un rūpēm, audzinātājiem, par to, kā bērni rotaļās parāda savas mājas, ģimenes modei.

– 30 gadu laikā, kopš bērnudārza ēka pastāv, nekad neatradās lielāki līdzekļi remontam. Nesen ar šausmām ēkas vienā galā ievēroju plaisu. Par laimi, uzaicinātie speciālisti atzina, ka tā briesmas nerada. Pilsētas dome tomēr atrada naudu bērnudārza plašākam remontam. Bija arī laiks, jo ēkas viens gals pamazām nosētas, bojājas grīda. Bet remontdarbi nevirzās uz priekšu tik ātri, kā mums vajadzētu. Strādā SCO celtnieki, savu laiku dalīdami ar Preiļu 1. vidusskolu. Līdz 1. septembrim, kā iepriekš cerējām, bērnudārzu neizremontēja. Tagad, kad grupas ir bērnu pilnas, iekavētie remontdarbi traucē.

1. bērnudārzu apmeklē 140 audzēkņi, norma līdz šim bija 85 bērni. Grupiņas ir pārpildītas. Vecākiem ir izdevīgi vest bērnu uz bērnudārzu. Par uzturēšanos jāmaksā 44 santimi dienā. Vai par šādu summu kāds spēj mājās trīs reizes paēdīnāt bērnu? Pie mums nāk daži bērni, kuru vecāki nemaksā par bērnudārzu. It kā nevajadzētu šos bērnus ņemt bērnudārzā, taču cietīs bērni, nevis mamma. Bērniņš paliks neēdīs, pie dzērējās mātes sāniem. Ir bērni, kas ar šausmām acis stāsta – man ir bailēs no tiem onkuļiem, kas nāk pie mamas, sit mammu, viņa ir asiņaina. Es nezinu, ko man darīt, saka bērns.

Šogad bērnudārzā ir četras latviešu un divas krievu tautības bērnu grupas. Audzinātājas ir gan lielu stāžu un pieredzējušas, gan pavisam jauniņas. Katrai ir savas labās īpašības. Vecākās prot vairāk apmīļot un apcubināt bērnus, bet dažreiz gribas, lai viņām būtu vairāk jaunu ideju. Tomēr gandrīz visas audzinātājas dažādus sarīkojumus organizē ar lielu enerģiju un izdomu. Kas tik nav bijis pēdējā gada laikā! Miķeļi ar cienastu gatavošanu uz vietas un Miķeļa cienāšanu, koncertu un tirgu. Un kā bērni iepirkās ar zīlēm un kastaņiem, vai kāda nu kuram tā nauda bija! Viens bērns teica, ka nopirkto kāpostgalvu nesīs mājās, lai mamma garšīgu zupu izvāra, cits vairāk gribēja kādu

gardumu, ko uz vietas apēst. Viens prata pateikt paldies, otrs neprata, trešais mācēja nostāties rindā, ceturtais spraucās garām... Nu gluži kā mēs, lielle cilvēki. Interesanta bija arī smieklu diena, putnu dienas, protams, Ziemassvētki, Lieldienu, brīnišķīgie Meteņi, «Uzmini nu!» un daudzi citi sarīkojumi.

Dārziņā notiek mūzikas nodarbības, mūzikas pavadījumā – arī fizikultūra, kurā piedalās visas grupas. Diemžēl nespējam algot kvalificētu fizikultūras nodarbību vadītāju, tās vada audzinātājas, tāpēc dažās grupās fizikultūra neiznāk tik augstā līmenī kā citās. Ne jau visiem fizikultūra ir sirdslieta, kādam tā ir zīmēšana vai valodas mācīšana. Tomēr kopumā audzinātāju darbs ir augstākā līmenī, nekā bija kādreiz. Nodarbības notiek brīvā veidā, sen aizmirsta kādreizējā dzelzs disciplina un dienas režīms pa minūtēm. Ja bērns ir noguris vai slinkts noskaņojumā, kā tas mēdz būt arī pieaugušajiem, viņš var nepiedalīties nodarbībās, darīt kaut ko savu, bet ar noteikumu, ka netraucēs pārējiem.

Nodarbībās daudz izmantojam rotaļu elementus, bērniem tas ir interesanti. Vecākajās grupās nodarbības kļūst sarežģītākas. No bērnudārziem vairs netiek prasīts audzēkņus iemācīt lasīt, tomēr lielākie bērni un viņu vecāki vēlas iegūt vairāk zināšanu, un audzinātājas ir pretimnākošas, māca bērnus pazīt burtus. Obligāta prasība ir iemācīt noteikt skaņas vārdā, zilbes, lai bērniem attīstītos fonētiskā dzirde, labi varētu rakstīt diktātus. Esam secinājuši, ka bērni vieglāk iemācās burtus nekā skaņu mācību. Pirmskolas sagatavošanas programma tagad galvenokārt paredz rokas muskulatūras, pirkstiņu attīstību. Līdz ar to smadzenēs attīstās runāšana, domašana, bērns spēj vairāk uzvert. Arī tiem vecākiem, kuru bērni neapmeklē bērnudārzu, jāatceras, ka bērniem daudz jānodarbojas ar roku vingrinājumiem, veidojot kaut ko no plastilīna, darbojoties ar mozaīku, ar dažādām sīkām lietīņām.

Rotaļlietu bāze mums ir ārkārtīgi bēdīga. Sevišķi vajadzīgas konstruktīvās rotaļlietas. Mikstās rotaļlietas vecāki šuj paši. Mazbērnu grupiņā ir vecāku darināti rotaļu spilveni, uz kuriem var sēdēt, apmīļot, gulēt un kuri bērniem ļoti patīk. Māmiņas šuj, bet tēti palīdz smagākos darbos. Pašlaik divi tēti – Brokāns un Trubačs – ierīko stieplu žogu, kuram paši vecāki sameta naudiņu. Bērnudārza teritorija kļuvusi caurstaigājama, daudz iznāk ciniņties ar demolētājiem un garnažiem. Nesen bija pat šāds gadījums. Ie-

raudziju izpostītu puķu dobi, bet ziedus noliktus... pie dažus desmitus metrus tālāk esošā pieminēklja.

Četrus gadus nav papildinājies bērnudārza inventārs un gultas veļa. Mums nav tik modernas veļas mazgātavas kā «Auseklīti» vai «Pasaciņa», veļas mazgātāja strādā ar parastu mašīnu, bet, pateicoties viņas darbam, ik pēc piecām dienām varam apmainīt gultas veļu un katru dienu priekšautiņus, dvieļiņus, galdautiņus.

Arī mums iznāk nesaprašanās ar krievu tautības vecākiem, kuri uzskata, ka bērns ir jāiekārto latviešu grupiņā un viņam jāiemāca valsts valoda. Ģimenes nedrīkst rūpes par citas valodas iemācīšanu novelt uz bērnudārzu audzinātājiem, kas nav viņu uzdevums.

Tāpat kā bērns, aizejot mājās, atspoguļo bērnudārza, savas grupas dzīvi, tā mēs redzam, kas notiek bērnu ģimenēs. Virdrausmīgākais ir tas, ka daudzi vecāki kļuvuši par alkoholiķiem. Bērni bieži rīko spēli, kuru varētu nosaukt – mājas vai arī ģimene. Ir «atnākuši ciemiņi», viņi «klāj galdu» un tajā «liek šņabi». Bērns negriež, teiksim, torti, nerīko viesiem rotaļas, bet «cienā un arī pats lieto alkoholu». Un reizēm «atvadās» tāpat kā viņa vecāku viesi pēc iedzeršanas. Spēlējot tēti un mammu, bērni viens otru apsūkā tādos vārdos, kādus dzirdējuši ģimenē. Kad par to runājam ar vecākiem, viņi noliedz, ka šādus vārdus ģimenē lietojot. Vecāki vairāk nodarbināti ar sevi un par bērniem bieži vien neliekas ne zinīs. Ļoti nepatīkams gadījums bija šovasar. Pie manis ieradās pilsētas katlu mājas dežurants un informēja, ka trīs bērnudārza piecgadīgi zēni sakūruši uguni pie mazuta tvertnēm. Tas notika brīvdienā, ap pulkstenis deviņiem vakarā. Kā tik vēlā laikā tik mazi

bērni varēja nebūt mājās? Neviena šo zēnu mamma nezināja, kur ir viņas bērns, un neviena savu bērnu arī nemeklēja. Kad ar šiem vecākiem runājām, katrs vainoja tikai citus bērnus. Bet, miļā mamma, ja tavam puisēnam ir tikai pieci gadiņi, tad jāzina, kur viņš atrodas un ko dara!

Mums ir problēmas ar nemaksātājiem. Ir tādi, kuru bērns jau aizgājis uz skolu, bet parāds bērnudārzam nav nomaksāts. Tagad, uzņemot bērnudārzā, no vecākiem iekasēsīm 10 latus avansā. Bet šāda summa sedz tikai viena mēneša parādu. Daži vecāki pamanās aiziet atvaļinājumā, izņemot bērnus, bet tā līdz šim laikam nav nomaksājuši parādu par aprīli un maiju.

Bet tas ir mūsu – pieaugušo – rūpes. Kopumā bērnudārzu cenšamies glabāt kā gaišu saliņu, uz kuru pašreizējos apstākļos liela daļa bērnu ierodas satikt savu bērniņu. Te ir visi apstākļi veidoties personībai.

Nobeigumā gan audzinātājam, gan vecākiem gribu atgādināt, ka vislabākos rezultātus var gūt, ja prot nostāties blakus bērnam, nevis justies galvas tiesu pārākam. Vairāk iemācīt to, ko mums mācīja pašu mamas, vecmammās, – seno laiku dabas un sadzīves likumus, uz kā balstās pasaule.

Preiļu 1. bērnudārza vadītājas Annas Pauras stāstīto pierakstīja L.Rancāne

Attēlos:

● audzinātājas Irēna Sinķeviča, Irīda Maksimova, Ņina Maksimova, bērnudārza vadītāja Anna Paura, audzinātāja Janina Surgunte;

● pavāres Veneranda Bicāne un Valentīna Skutele.

J.Silicka foto

Vieglatlētu starti Aizputē. Pirms un pēc...

1. Pirms sacensībām

Uz Aizputi Valdis Semjonovs ar SK «Cerība» jauno autobusu mūs aizvīzināja itin ātri. Tas neapšaubāmi šajās sacensībās bija lepnākais autiņš un komandai, paturot prātā parunu: «Neskati vīru no cepures», atlika vien pierādīt, ka arī vīri un sievas komfortablajā braucamrīkā, tā teikt, nav ar cepuri nomētājami.

Noskaidrot spēcīgāko lauku rajonu komandu vieglatlētikā bija ieradusās 9 komandas. Neatbrauca madonieši, bet tā kā arī Vidzemes zonas sacensībās viņi savāca vismazāko punktu summu, tad tas būtiski sacensību rezultātus nevarēja ietekmēt. Uz manu kautrīgo iebildumu mandātu komisijā, ka vistālāk braucībai komandai (vienīgajai no Latgales) pienāktos kādi pārsimt punkti par to vien, pārējo komandu pārstāvji, varēja vien saprotoši pasmaidīt. Par tādiem vārguļiem vieglatlētikas sabiedrībā mūs sen vairs neuzskata, lai dāvinātu punktus. Bet punktiņi būtu noderējuši, kaut vai lai atgūtu tos, ko paši atstājām mājās. Jo... Kā lai citādi saka, komandu «iegāza» Jāzeps Šņepsts un Dace Liniņa. Abiem tā nav pirmā reize un arī pat ne otrā. Tādos gadījumos mans tiešais priekšnieks saka: «Ja tevi piemāna pirmo reizi, tad viņš ir muļķis, ja otro reizi, tad muļķis esi pats». Atliek vienīgi piekrist un gan jau abiem atradīsies arī iemesli — savlaicīgi nelūdzām, ne tā lūdzām, nesaskaņojām lieku reizi, sekretāre vai mamma ne tā saprata un tml. Bet cēlonis būtībā ir — vienaldzība par komandas startu.

Ļoti pietrūka arī Zojas Piskunovas, kura nevarēja ierasties uz sacensībām, arī savlaicīgi nebrīdinot. Ja Normunds Piebalgs pēc tēva bērēm atrada sevi spēku startēt un kā vēl startēt, ja Aigars Salenieks soļoja, un soļoja lieliski ar sāpošu kāju, ja nekad nav divreiz jāaicina Ivars Zeltiņš, Dainis Meņšikovs, Māriete Kozlovska, paši painteresēsies, saprotot kāda darba gūzma veļas pār trenera pleciem, tad secinājums var būt tikai viens: jāaicina cilvēki, uz kuriem var paļauties jebkurā situācijā. Vēl jo vairāk tāpēc, ka mums ir lieliski jaunie vieglatlēti, kaut arī viņu rezultāti šobrīd ir vājāki par «zvaigžņu» varējumu.

2. Sacensības

Visi komandas dalībnieki ciniņās ļoti pašreizējīgi, uzmundrinot un palīdzot viens otram — tā bija komanda un tāpēc šoreiz negribētos kādu īpaši izcelt vai nopelt. Lai runā sacensību protokolā:

100 m	Māriete Kozlovska	13,8	413 p.	12.-14. vieta
100m	Aivars Podskočijs	11,9	396 p.	12. vieta
400 m	Māriete Kozlovska	1,04,5	427 p.	9. vieta
400 m	Ivars Zeltiņš	53,8	451 p.	6. vieta
1500 m	Līga Švirkste	5,29,0	342 p.	5. vieta
1500 m	Andrejs Bondarevs	4,06,4	582 p.	4. vieta
3000 m	Līga Švirkste	12,25,0	275 p.	6. vieta
5000 m	Normunds Piebalgs	15,24,9	557 p.	III vieta
100 m/b	Olga Borisova	18,9	324 p.	7. vieta
110 m/b	Oļegs Ledovskis	izstājās		
3 km soļošana	Antra Upeniece	17,33,2	331 p.	4. vieta
10 km soļošana	Aigars Salenieks	42,17,2	884 p.	II vieta
tāllēkšana	Māriete Kozlovska	4,70	302 p.	7. vieta
tāllēkšana	Juris Iljins	6,04	413 p.	10. vieta
augstlēkšana	Olga Borisova	1,55	485 p.	6. vieta
augstlēkšana	Oļegs Ledovskis	1,85	638 p.	6. vieta
trissolēkšana	Juris Iljins	13,83	527	II vieta
lodes grūšana	Oksana Jakovļeva	7,22	230 p.	11. vieta
lodes grūšana	Jānis Māsāns	15,41	667 p.	I vieta
diska mešana	Oksana Jakovļeva	20,90	136 p.	10. vieta
diska mešana	Jānis Māsāns	41,10	522 p.	4. vieta
šķēpa mešana	Olga Borisova	26,28	219 p.	10. vieta
šķēpa mešana	Arturs Pfafrods	44,04	294 p.	8. vieta
vesera mešana	Jānis Māsāns	26,22	93 p.	10. vieta
4x100 m stafete	Olga Borisova, Oksana Jakovļeva, Svetlana Paškova, Māriete Kozlovska	56,2	378 p.	8. vieta
4x100 m	Juris Iljins, Dainis Meņšikovs, Aldis Adamovičs, Aivars Podskočijs	47,6	377 p.	6. vieta

(uzrādīts tikai viena (labākā) komandas dalībnieka rezultāts katrā disciplīnā).

Kopvērtējums:

1. Valmieras raj.	12734 p.
2. Tukuma raj.	11543 p.
3. Rīgas raj.	11006 p.
4. Saldus raj.	10166 p.
5. Preiļu raj.	9944 p.
6. Aizkraukles raj.	9465 p.
7. Liepājas raj.	9124 p.
8. Jelgavas raj.	9073 p.
9. Ogres raj.	6580 p.

3. Pēc sacensībām

Tātad par nieka tiesu zaudēts Saldus rajona komandai. Pilnīgi pietiktu ar Zojas Piskunovas 9 m tālu raidījumu lodes grūšanā un 24 m diska mešanā (Zojas minimālā rezultāti šosezon), lai mēs saldiniekiem būtu priekšā. Bet tas jau nav tik būtiski. Galu galā Saldus komandu mēs par spriža tiesu apsteidzām Valmierā Latvijas pieaugušo čempionātā. Šoreiz viņiem izdevās revanšēties. Taču arī mēs sevi apliecinājām kārtējo reizi un spērām solīti uz priekšu.

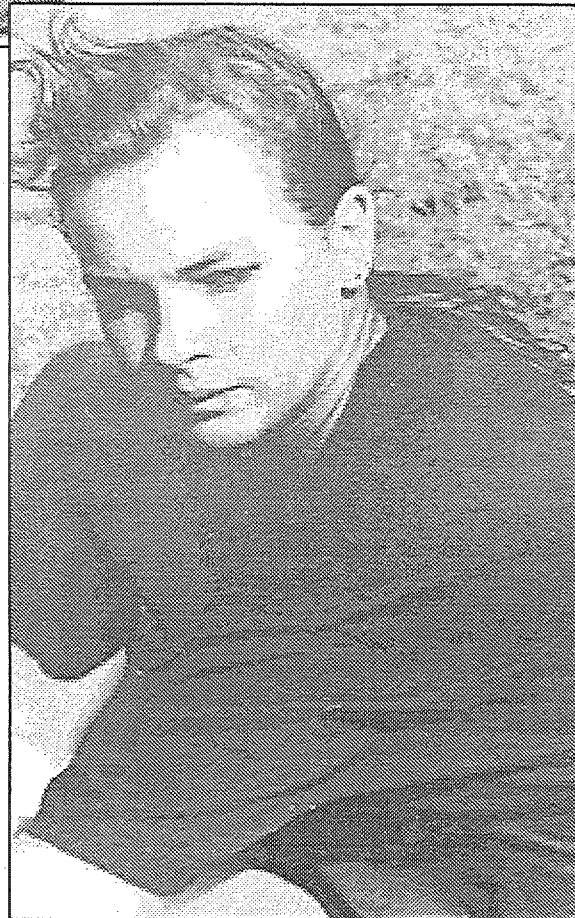
Salīdzināšanai iepriekšējo gadu rezultāti: Aizkrauklē 1993. g. — 6. vieta, Valmierā 1994. g. — 7. vieta. Ja skatās dziļāk šo sacensību vēsturē, tad redzams, ka tās pārmantoja kādreiz populāro «Cīņas» kausu sacensību tradīcijas. Vairāk kā ceturtdaļgadsimta to pastāvēšanas vēsturē Preiļu raj. komandai tā arī neizdevās iekļūt finālā. Pazīstamais «Cīņas» sporta žur-

nālists Ēriks Kehris pirms gadiem desmit, aprakstot finālsacensības, virsrakstam izvēlējās retorisku jautājumu «Kad Preiļi būs finālā?». Žēl, ka savulaik izcilais tāllēcējs un sporta žurnālists, nepiedzīvoja šo brīdi, traģiski aizejot bojā vēl pirms šo sacensību reanimācijas. Kāpēc šis minorīgais ekskurss vēsturē? Sportā tāpat kā jebkurā citā dzīves nozarē nekas nerodas tukšā vietā, un jebkuram panākumam pamatā ir daudzu gadu ieguldīts mērķtiecīgs darbs.

Kādreiz savā naivumā domāju, pietiek «izsisties» šajā spēcīgāko rajonu elitē, pietiek, lai mūsu labāko vieglatlētu vārdus zinātu visa republika, tagad valsts, lai cerētu arī uz, kaut minimālu, atbalstu. «Ak, atkal par naudu, pareizāk sakot par tās trūkumu, cik var šajos posta un nabadzības laikos», — gan jau kāds lasītājs būs sašutis. Bet runa jau nav par kreklēm, konkrētajā gadījumā varbūt varētu teikt par vienādiem sporta tērpiem, bet par sidsapziņu. Un runa nebūt nav arī par nabadzīgā rajona budžeta «slaukšanu». Vienmēr esmu iestāties par caurspīdīgu budžetu.

Interesentiem zināšanai — pieaugušo vieglatlētikai, tikpat arī basketbolam un futbolam, gada sākumā tika iedalīti 1400 lati. Tagad, kā zināms, 30 % nost un iztiec kā gribi. Tas ir smieklīgi maz, ja ir vairāk kā 20 starti sezonā, arī ārpus valsts robežām, ja, pats galvenais, nav ko gērbt kājās skrienot un soļojot pa pustūkstotim kilometru mēnesī. Un ja vēl to pašu varētu dabūt, kad vajag. «Neviens jūs nespiež, varat nebraukt», — lūk, valdošā attieksme varas kabinetos. Runa ir par (ne)vēlēšanos palīdzēt, (ne)vēlēšanos saprast, par pilnīgu vienaldzību.

Dzīvē tas reāli nozīmē aizņemties naudu, (kādi tadag sponsori!), lai samaksātu par autobusu un nakstmitnēm un iedotu vismaz pusdienu naudu tam skolniekam vai studentam, kurš jau tāpat skaita katru

kojumos kā Lauku sporta spēles, Latgales sporta spēles vai šī pati «Lauku Avīzes» balvu izcīna, gan ar atsevišķu vieglatlētu kā Aigars Salenieks, Normunds Piebalgs, Māriete Kozlovska, atzīstamiem startiem Eiropas un pasaules līmeņa sacensībās, tad visvairāk par to jāpateicas 3 vaļiem, uz kuriem visus pēdējos gadus balstījās rajona pieaugušo vieglatlētika — a/s «Līvānu stikls», rajona padomei un privātzņēmējam Jurim Mazuram. Cik smagi katram no viņiem klājas šobrīd par to, šķiet, nav nevienam jāklāsta. Tikai pateicoties a/s «Līvānu stikls» dāvatājam balvām, mēs varam sarīkot sacensības, pateicoties Jurim Mazuram, Mārietei ir jaunas naglences, Aigaru un Normundu izdevās saglabāt sportā. Kad pavisam smagi, vismaz ar labu vārdu palīdz rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns.

Droši vien lasītājam šie prātojumi nešķiet interesanti, bet es šoreiz gribu, lai katrs lasītājs, ne tikai potenciālie sponsori, saprastu, ka mūsu darbošanās laucīnš nebūt nav «zelta bedre», bet prasa milzīgu nervu, spēka, enerģijas patēriņu, arī visu personīgo līdzekļu ieguldījumu. Ir jau mums «līdzjutēji», kas saka: «Kāpēc jums tie punkti un vietas, nebūs to izlases sportistu, būs jums piecpadsmitā vieta, ne pietā, galvenais, lai bērni darbotos un nemētātos apkārt pa ielām». Bet, mīlie draugi, bez šīm mūsu zvaigznēm, bez mūsu karoga, kā es kādreiz nosaucu Normundu, ceru viņš neļausies, bez Jāņa, Ivara, Ēvalda, Slavika, Aigara, bez Olgas un Mārites — tā vairs nebūs vieglatlētika. Arī jaunajiem vajag piemērus, vajag slavenības, vajag motivāciju grūtam un sarežģītam darbam. Vieglatlētika nav masu sporta veids un nodarbojušos skaita ziņā mēs nevaram sacensties ar bumbu spēļu cienītājiem, tāpēc vēl jo vairāk mums ir nepieciešams atbalsts. Sagraut ir tik vienkārši, ne 2 ne 5 gados to vairāk neatjaunosim.

Vieglatlētikas māja ir celta daudzus gadus un tajā jābūt vietai gan bērniem, gan pieaugušajiem, gan venterāniem. Tikai darbojoties un startējot kopā, mēs spēsim saglabāt mūsu jauko sporta veidu.

Cerot uz atbalstu, vieglatlētu saimes vārdā,

Jāzeps Lazdāns,

rajona pieaugušo izlases treneris

● **Attēlos:** vieglatlētikas «smago» disciplīnu pārstāvis — daudzkārtējs «Lauku Avīzes» balvu izcīnās čempions Jānis Māsāns un rajona izlases debitante Oksana Jakovļeva.

J. Silicka foto

Aglona no putna lidojuma

«Jūsu izstāde ir skaista, un te mēs varam ieraudzīt to, ko Dievs ir radījis par prieku mums.» «Jūsu izstāde mums atklāja Dieva radīto brīnišķīgo pasauli.» Šie ir tikai daži no ierakstiem ar atsauksmēm pilnajā grāmatā, kas kopā ar Igora Pliča izstādi no Aglonas bazilikas Baltās zāles atceļojuši uz Preiļiem un pašlaik ir aplūkojama kinoteātri «Ezerzeme».

Zem latviešu, poļu, angļu, krievu, vācu valodā rakstītajām atsauksmēm minētas tuvas un tālas vietas – Rēzekne, Ogre, Baldone, Rīga, Čikāga, Nīderlande, Zviedrija. Doma viena – fotomāksliniekam izdevies parādīt Aglonas dabas pārsteidzoši skaistās ainavas, svētvieta tā, kā tas līdz šim nevienam nav izdevies. Visticamākā nozīmē, jo lielākā daļa uzņēmumu fotografēti no helikoptera, kas bija ieradies pēc bazilikas dekāna A. Aglonieša lūguma un kurā bija iespēja atrasties arī Igoram Pličam.

– Apkārtne bija tik satriecoši skaista, ka fotografēšana tobrīd man atvirzījās otrajā plānā, es nespēju pār jūtām valdīt, – atceras fotomākslinieks. – Kad ķeros fotografēt, sākumā pat neievēroju, ka horizonts pavisam slīps, kā tas redzams dažos attēlos.

Aglonas apkārtnē un pati svētvieta parādās 34 liela izmēra (30x40 cm) fotogrāfijas. Tās var iedalīt trijās daļās. Vienā atklājas bazilikas, tuvākās apkārtnes māju, Jaunaglonas skolas kompleksa, Kameņecas dzimnāvu arhitektūra, izvietojums dabā, iekļaušanās ainavā. Otrajā fotogrāfiju daļā runā ūdeņi – Ciriša, Egles, Rušonas ezeri. Mēs redzam to klusos līcīšus un vietas, kur tumšais zilums rāda strauju dziļuma palielināšanos. Vēl viena fotogrāfiju daļa tapusi uz zemes. Te redzamas Aglonas bazilikas kompleksa atsevišķas vietas.

Ar lielu interesi izstādi Aglonā ir aplūkojuši vietējie iedzīvotāji, jo pirmo reizi ir bijusi iespēja redzēt, kā paša māja, kaimiņu nami izskatās no putna lidojuma, pie tam vēl krāsās. Tikpat ieinteresēti pašlaik Preiļos esošo izstādi aplūko skolu jaunatne, jo tā ir dzīva ģeogrāfijas grāmata par kaut ko ļoti tuvu un konkrētu. Bet cauri visam skatītāju simpātijās jaušamas arī tās jūtas, ko vienmēr modina pati Aglona – dzīvā un fotografētā.

L.Rancāne

Līvānieši darbu meklē Rīgā un laukos

Līvāni ir savdabīgs bezdarbnieku centrs Latvijā. Sakarā ar pilnīgu vai daļēju ražošanas apstāšanos šejienes rūpniecības uzņēmumos trešdaļai darba spējīgo iedzīvotāju jau ilgu laiku nav darba. Tādu cilvēku Līvānos ir ap 2000. Bet jādzīvo ir un maižīte kaut kā jānopelna.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Nodarbinātības valsts dienesta Līvānu nodaļā, daudzi desmiti līvāniešu strādā Rīgā. Tur ir firmas un pie biznesmeņiem darbu dabūt var. Tā atalgojums esot atkarīgs no veiksmes, darba meklētāja speciālitātes un kvalifikācijas, arī no vecuma (tos, kam ap 50 gadu un vairāk, darbā neņemot). Kvalificēti celtnieki nopelnot labi.

Viesstrādnieki pirmdienas rītā brauc uz Rīgu, dzīvo kopmītnēs, kuri vairāk nopelna – irētos dzīvokļos, bet piektdienas vakarā atgriežas pie ģimenēm Līvānos. Dienzēl iespēja strādāt galvaspilsētā ir tikai nelielai daļai līvāniešu, turklāt ne visiem tur patīk, ka darba meklētāji ir no Latgales. Šī iemesla dēļ vienam otram darbs Rīgā ir atteikts.

Līvānu bezdarbnieki devušies arī uz laukiem, kur piepalīdz jaunsaimniekiem. Piemēram, Rožupes pagastā strādājot pat veselas ģimenes un esot apmierinātas, jo par darbu jaunsaimnieki norēķinās ar piena vai gaļas produktiem.

J.Aizkalns

Arheoloģiskie izrakumi Jersikas pilskalnā

Jersikas pilskalnā pabeigti šīs vasaras arheologu darbi. Šeit strādāja Vēstures institūta arheoloģijas nodaļas studenti

profesora Ēvalda Mugerēviča vadībā. Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs iecerējis Preiļos organizēt iz-

stādi, kurā būtu aplūkojami Jersikas pilskalnā arheologu atrastie priekšmeti. L.Rancāne

Apmaksāta politiskā reklāma

11. septembrī plkst. 11.00 Līvānos biokīmiskās rūpnīcas zālē; plkst. 14.00 Preiļu sabiedriskās ēdināšanas apvienības zālē tikšanās ar Latvijas vienības partijas priekšsēdētāju A.Kaulu un šīs partijas Latgales vēlēšanu apgabala deputātu kandidātiem 6. Saeimai. Pēc tikšanās plkst. 16.00 koncerts ar V.Lapčenoka piedalīšanos.

Latvijas Vienības partijas kandidāti Latgales vēlēšanu apgabalā 6. Saeimai

1. Anatolijs Tučs, dz. 1945.g., augstākā izglītība, a/s Rēzeknes piena konservu kombināts prezidents. 2. Viktors Kalnbērzs, dz. 1928.g., augstākā izglītība, Medicīnas akadēmijas profesors. 3. Ādolfs Ločmelis, dz. 1937.g., zemnieku saimniecības Ločmeļi īpašnieks. 4. Regīna Darapoļska, dz. 1947.g., augstākā izglītība, v/u Rēzeknes konservi direktore. 5. Vilis Kuzmins, dz. 1948.g., vidējā speciālā izglītība, piensaimnieku kooperatīvās sabiedrības Ludzas piensaimnieks priekšsēdētājs. 6. Eduards Matisāns, dz. 1933.g., augstākā izglītība, Lauksaimniecības mehanizācijas un enerģē-

tikas ZPI direktors. 7. Regīna Brokāne, dz. 1950.g., augstākā izglītība, zemnieku saimniecības Robežnieki zemniece, agronome. 8. Bronislavs Laizāns, dz. 1945.g., augstākā izglītība, Preiļu raj. SIA Stabulnieki valdes priekšsēdētājs. 9. Boļeslavs Lagonovskis, dz. 1944.g., augstākā izglītība, Ludzas raj. paju sabiedrības Sala priekšsēdētājs. 10. Dzintars Meščanovs, dz. 1952.g., augstākā izglītība, zemnieku saimniecības Asarova zemnieks. 11. Bronislavs Brakovskis, dz. 1946.g., augstākā izglītība, a/s Daugavpils dzimnavnieks valdes priekšsēdētājs.

Latvijas Vienības partijas programmas tēzes

Būs vienota tauta, būs vienota un brīva valsts.
K.Ulmanis

LVP dibināta 1993. g. Tās priekšsēdis ir Alberts Kauls. Latvijas Vienības partija ir sabiedriski politiska organizācija, kas pārstāv visas Latvijas intereses.

LVP mērķis ir izveidot Latviju kā neatkarīgu un demokrātisku valsti, kurā valda pārticība, un izstrādāt ideoloģiju, kas nodrošina tautas garīgo augsmi un valsts tālāko attīstību.

Veidot Vienības partiju bija Kārļa Ulmaņa sapnis Visas tautas interesēs

Latvijas Vienības partija uzņemas realizēt politiku, kas tuvākajā nākotnē nodrošinās sagrautās lauksaimniecības un rūpniecības atjaunošanos valstī jaunā kvalitātē. Mēs samazināsim bezdarbu, panāksim strauju iedzīvotāju materiālā stāvokļa uzlabošanu.

LVP iestājas par valdību, kas būtu atbildīga par politisko un saimniecisko darbību valstī, spējīga reāli nodrošināt valsts un tautas attīstību. Mēs uzskatām, ka sociālais un ekonomiskais nodrošinājums ir sabiedrības attīstības pamats.

VALDĪBA ATBILD PAR SAIMNIECISKO POLITIKU, UZŅĒMĒJS – PAR UZŅĒMUMA DARBĪBU.

Latvietim jābūt saimniekam savā zemē

Latvijas tautsaimniecība veidojama kā sociāli orientēta tirgus saimniecība ar attīstītu privāto iniciatīvu uzņēmējdarbībā un dažādām īpašuma formām. Uzņemamies attiecīgi pārkarot likumus un izpildvaru valstī, ierobežot galējo liberalismu ekonomikā. Apturēsim stratēģisko objektu privatizāciju. Saglabāsim valsts monopoli alkoholam, tabakai, valūtas maiņai u.c. Atjaunosim rūpniecību, kas balstās uz zinātniskās analīzes un vēsturiskās pieredzes pamata. Garantēsim pamatotus, ražošanu veicinošus nodokļus. Jau tuvākajos gados atjaunosim nacionālo kopproduktu 90. gadu līmeni.

Bagātību katrā centīgā lauku sētā

Lauksaimniecības produktu ražošanā garantēsim iepirkuma cenas un apjomus. Ar mērķkredītiem un subsīdijām atbalstīsim lauksaimniecisko ražošanu un sociālās infrastruktūras veidošanu. Sekmēsim kooperācijas attīstību laukos. Veidosim lauku centros ražotnes, nodrošinot darbavietas visiem, kas vēlas strādāt.

Latam bankām jākalpo Latvijas interesēm

Saskaņosim nacionālās valūtas politiku ar ražošanas attīstību. Stabilizēsim valsts finanses. Veicināsim latviešu kapitāla pieaugumu. Atdosim iedzīvotājiem izkrāptos noguldījumus un juridiskām personām aizturētos līdzekļus bankās. Taisnīgi indeksēsim iedzīvotāju uzkrājumus līdz 1990. g., izmaksājot tos jau tuvākajā laikā.

Aktīva neitralitāte ārpolitikā

Ārlietās ieturēsim aktīvu neitralitāti, ievērojot ekonomiskā izdevīguma principu. Pilnīgāk izmantosim Latvijas ģeogrāfiskās priekšrocības. Valsts neatkarību garantēsim ar lielvalstu un Latvijas savstarpējiem līgumiem un sociālpolitisko stabilitāti valstī. Valsts ārējā drošība jāgarantē ar nelieliem profesionāliem spēkiem, zemessardzi un apmācītu tautu.

Nodarbinātību uz visu mūžu ar nodrošinātām vecumdienām

Valdībai jārada priekšnoteikumi, lai darba spējīgie cilvēki nodrošinātu sevi un ģimeni. Skolotāju, ārstu, zinātnieku, mākslinieku, kultūras darbinieku un pārējās inteliģences algas pielīdzināsim atbilstošu kategoriju valsts ierēdņu algām. Garantēsim darba nespējīgu pensijas un pabalstus reāla dzīves iztikas minimuma līmenī. Saglabāsim pensijas strādājošiem pensionāriem. Pensijas diferencēsim. Nepalielināsim pensijas vecumu.

Tautas nākotne

Katram valsts iedzīvotājam – fizisko, tiesisko, īpašuma un ekonomisko aizsardzību, garantējot iespēju labi paēst un apģērbties. Mēs esam par brīvu, aktīvu un radošu cilvēku sabiedrību, par veselīgu un harmonisku ģimeņu veidošanu, kurā sievietēm–mātēm nav materiālo rūpju nomākta. Mēs esam par nācijas spēka atjaunošanu un vienotu tautu savā zemē. No šī spēka un vienotības būs atkarīga tautas spēja realizēt savu gribu, veidojot Latvijas nākotni.

Kad cilvēks ir paēdis, vēders vairs nav viņa saimnieks, sāk attīstīties demokrātija un brīvība. Latvijā dzīvojošām minoritātēm – starptautiski atzītas cilvēktiesības, nacionālās identitātes saglabāšanu un pakāpeniskas iespējas pilsonības iegūšanai.

Nacionālā bagātība

Izglītība ir nacionālās bagātības avots. Latvieši jārosina uz izglītošanos. Centīgiem jauniešiem labvēlīgas iespējas augstākās izglītības iegūšanai. Kultūra un zinātne ir nacionāla bagātība, kam jāpievērš īpaša vērība. Sports ir ne tikai veselība un valsts prestižs, bet arī jaunatnes gribas un nacionālās pašapziņas audzināšana.

Sakārtotai iekšējai un ārējai videi jāklūst par katra cilvēka ikdienas nepieciešamību.

Aizliegsim amorālo un personības degradējošo antikultūras propagandu Latvijas presē un televīzijā.

Lielajam laupīšanas laikam ir jābeidzas. Pienācis laiks godprātīgam darbam. Mēs vēlamies strādāt Latvijas labā un esam nelokāmi savā pārliecībā.

Televīzijas programma

Sestdiena, 9. septembris

Latvijas TV I
9.00 Pirms 6. Saeimas vēlēšanām. 10.00 Mielasts ar Mārtiņu «Vincēntā». 10.20 Pasaulē mode. 10.45 Muzikāli izklaidējošs rīts bērniem. 11.05 Brīvbiļete uz teātri. 12.05 Mīlestība sāk. 19. sērija. 12.55 Globuss. 16.30 Valodas sacensības. 17.40 Filma bērniem. 18.00 Ziņas. 18.10 Mīlestība sāk. 20. sērija. 19.00 Mirkli. 19.10. Bērniem. 19.25 Prezidenta laiks. 19.35 Vernisāža. 19.55 Ķirurgi. 12. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.25 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma. 21.15 Savai zemei. 22.15 Vakara intervija. 22.40 Francijas mākslas filma.

Latvijas TV II
8.04 — 11.00 Picca — TV. 11.00 TV veikals. 11.30 Vai tu zini? 11.45 Kristietība šodien. 14.25 Starptautiskās sacensības. 14.45 Skaties! 15.00 Zaļo gaismu — dziesmām. 15.55 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 18.15 Amerikāņu brīvdienas. 18.45 Paradīzes pludmale. 72. sērija. 19.10 Izvēles laiks. 19.40 Reklāma. 19.45. Ziņas. 19.55 Latloto. 20.00 Reklāma. 20.05 Starptautiskās sacensības. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV 5. 22.00 Ziņas. 22.05 Apsveikumu koncerts. 22.35 E iela. 294. un 295. sērija. 23.05 Dāmu klubs. 13. sērija.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Džungļu aicinājums. 8.50 TV seriāls bērniem. 9.25 Rīta pasts. 10.00 Padomi kulinārijā. 10.15 Veselība. 10.45 Province. 11.15 Dialogs. 11.40 Filma «Lielās Lācenes dēļi». 13.25 Spogulis. 14.00 Ziņas. 14.20 Lielās sacīkstes. 14.45 Zelta kadrs. 15.30 Dzīvnieku pasaulē. 16.05 Laimīgs gadījums. 17.00 Laiks. 17.20 Aktieris visiem laikiem. 18.05 ASV melodrama. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Raidījumu programma. 20.55 Divpadsmit krēslī. 2. sērija. 23.50 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 0.35 Ziņas.

Svētdiena, 10. septembris

Latvijas TV I
9.00 Mūzika svētdienai. 9.20 Namdaris. 9.40 Skabargas pielikums. 9.55 Uzmini, nu! 10.55 No TV videofondiem. 11.10 Mīlestība sāk. 20.

sērija. 12.00 Balle balkonā. 15.45 Pasaulē meistarsacīkstes autosportā. 18.15. Ziņas. 18.25 Dokumentāla filma. 19.10 Bērniem. 19.30 TV — puikām un meitenēm. 19.35 Dziesma manai paaudzei. 19.55 Multfilma. 20.20 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma. 21.15 Mūsu kinonēdēja. 21.25 Kur iepērkas tirgotājs. 22.15 Muzikālā vasara. 23.00 Ar dziesmu par dzīvi.

Latvijas TV II
8.00 — 11.00 Picca — TV. 14.35 Kuba. 15.10 Ugunssardze. 15.25 Cilvēktiesību jautājumi pasaulē. 15.55 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 18.15 Norvēģijas TV filma. 18.45 Paradīzes pludmale. 73. sērija. 19.10 Vēlēšanu labirints. 19.40 Reklāma. 19.45 Ziņas. 19.55 Reklāma. 20.00 5 minūtes. 20.05 Vizīte. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV 5. 22.00 Ziņas. 22.05 Lielā zivs apēd mazo zivi. 22.25 Noziegumam pa pēdām. 77. sērija. 23.10 NTV 5. 0.10 Prizma Prim.

Krievijas sabiedriskā TV
6.30 Rīts. 8.00 Ziņas. 8.20 Rīta agrumā. 8.50 Multfilma. 9.10 Kamēr visi mājās. 9.45 Rīta zvaigzne. 10.30 Kalpoju Krievijai! 11.00 Zemes vaibsti. 2. filma. 11.45 Visa Krievija. 12.10 Zem pī zīmes. 12.50 Izklaidējošs sarīkojums. 14.00 Ziņas. 14.20 Pastaiga Marijas teātri. 15.10 Ceļotāju klubs. 16.05 Amerika un Mihails Taratuta. 16.35 Multfilma. 17.00 Laiks. 17.20 Raimods Pauls. 18.10 Viens pret vienu. 18.40 ASV dzīvojamu filma. 21.00 Svētdiena. 21.55 Raidījumu programma. 22.05 Divpadsmit krēslī. 3. sērija. 23.30 Mīlestība no pirmā acu skatiena. 24.00 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 0.50 Ziņas.

Pirmdiena, 11. septembris

Latvijas TV I
8.00 — 9.00 Informatīvā programma. 18.00 Ziņas. 18.10 Karaliene Bona. 10. sērija. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.30 Krustpunkti. 20.00 Zebra. 20.20 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma. 21.15 Sensācija. 2. sērija. 22.05 Zīmes. 22.50 Mirkli. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Pirms 6. Saeimas vēlēšanām.

Latvijas TV II
18.15 Noziegumam pa pēdām. 77. sērija. 19.00 Telekompānija LTS.

19.20 Jautājums pēc būfības. 19.40 Reklāma. 19.45 Ziņas. 19.55 Reklāma. 20.00 Konkurents. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV 5. 22.00 Ziņas. 22.05 Cilvēks zvēru pasaulē. 22.35 E iela. 296. un 297. sērija. 23.25 Paradīzes pludmale. 74. un 75. sērija.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 Brīnumu lauks. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.15 Krievijas meistarsacīkstes hokejā. 20.00 Laiks. 20.50 Raidījumu programma. 20.55 Divpadsmit krēslī. 4. sērija. 22.20 Versijas. 22.40 Futbola apskats. 23.10 Preses klubs. 0.05 Ziņas.

Otrdiena, 12. septembris

Latvijas TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Sensācija. 2. sērija. 9.50 Mielasts ar Mārtiņu «Vincēntā». 10.10 Rīt, parīt, aizparīt... 10.15 Pirms 6. Saeimas vēlēšanām. 18.00 Ziņas. 18.10 Bezmaksas priekšvēlēšanu aģitācija. 18.35 No TV videofondiem. 19.00 Mans būs mans. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.30 Skats no malas. 19.55 Ķirurgi. 13. sērija. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.25 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma. 21.15 Aci pret aci. 22.00 Mākslas filma. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Mākslas filmas turpinājums.

Latvijas TV II
6.45 — 10.00 Rīta programma. 15.35 IK Baltica. 15.55 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 18.00 Valdības preses konference. 18.30 TV veikals. 19.00 Telekompānija LTS. 19.20 Ēterā — Kurzemes TV. 19.30 Multfilma. 19.40 Reklāma. 19.45 Ziņas. 19.55 Reklāma. 20.00 Via Baltica ... un citi. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV 5. 22.00 Ziņas. 22.05 Vācijas spogulis. 22.25 Noziegumam pa pēdām 78. sērija. 23.10 — 0.10 NTV 5.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 Krievijas meistarsacīkstes hokejā. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 TV spēle «Uzmini melodiju!» 19.00 Tēma. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Raidījumu programma. 20.55 No pirmavotiem. 21.05 UEFA kausa izcīņa. 22.55 Versijas. 23.15 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 24.00 Ziņas.

Trešdiena, 13. septembris

Latvijas TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Ķirurgi. 12. sērija. 9.25 Mans būs mans. 9.35 Rīt, parīt, aizparīt... 9.40 Zemnieku spēle Dauderos. 10.00 Pirms 6. Saeimas vēlēšanām. 18.00 Ziņas. 18.10 Bezmaksas priekšvēlēšanu aģitācija. 18.40 Dzied bērnu popgrupa. 19.10 Ekrāns bērniem. 19.25 Mūzikas ziņas. 19.40 Nedēļas vidū. 19.55 Multfilma. 20.20 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma. 21.15 Tā esot bijis, tā varētu būt... 21.30 Op.5. 22.05 Starptautiska muzikāla programma. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Teātru jaunumi.

Latvijas TV II
6.45 — 10.00 Picca — TV. 10.00 IK Baltica. 15.55 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 18.15 Noziegumam pa pēdām 78. sērija. 19.00 Telekompānija LTS. 19.20 Ēterā — Zemgales TV. 19.30 Multfilma. 19.40 Reklāma. 19.45 Ziņas. 19.55 Reklāma. 20.00 Vizīte. 20.20 Sonāte flautai. 20.30 TV veikals. 21.00 NTV 5. 22.00 Ziņas. 22.05 Dzīvīte, dzīvīte... 22.50 E iela. 298. un 299. sērija. 23.40 Šokējošais šovs.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Uzmini melodiju! 19.00 V.Poznera autorprogramma. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Raidījumu programma. 20.55 Maskava. Kremli. 21.20 Čempionu līgas sacensības futbolā. 23.20 Versijas. 23.40 Čempionu līgas sacensības futbolā. 1.10 Ziņas. 1.30 TV memuari.

Ceturtdiena, 14. septembris

Latvijas TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Ķirurgi. 13. sērija. 9.25 Nedēļas vidū. 9.40 Namdaris. 10.00 Tā esot bijis, tā varētu būt... 10.15 Ar dziesmu par dzīvi. 18.00 Ziņas. 18.10 Dokumentāla filma. 18.50 Zemnieku spēle Dauderos. 19.10 Skabarga. 19.55 Glābiet bērnu! 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.25 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma. 21.15 Spogulis. 22.05 Kriminālieta diviem. 14. sērija. 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Kriminālieta diviem. 14. sērijas turpinājums.

Latvijas TV II
6.45 — 10.00 Picca — TV. 16.40 IK Baltica. 17.00 Saeimas frakciju viedokļi. 17.45 Hameleonu rotaļas. 106., 107. un 108. sērija. 19.00 Telekompānija LTS. 19.20 Novadu vēstis. 19.40 Reklāma. 19.45 Ziņas. 19.55 Reklāma. 20.00 TV veikals. 20.30 Panorāma. 21.00 NTV 5. 22.00 Ziņas. 22.05 Bezmaksas priekšvēlēšanu aģitācija. 23.00 Simfoniskās mūzikas koncerts. 23.10 NTV 5.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Sastrēgumstunda. 18.35 Loto spēle «Miljons». 19.00 Čempionu līgas sacensības futbolā. 19.50 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Raidījumu programma. 21.00 Anglijas mākslas filma. 22.50 Versijas. 23.10 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 23.55 Ziņas.

Piektdiena, 15. septembris

Latvijas TV I
8.00 Rīta bums. 9.00 Kriminālieta diviem. 14. sērija. 10.00 Vizīte. 10.20 Pirms 6. Saeimas vēlēšanām. 18.00 Ziņas. 18.15 Mīlestība sāk. 21. sērija. 19.10 Bērniem. 19.25 Pasaulē mode. 19.50 Globuss. 20.20 Rīt, parīt, aizparīt... 20.25 Reklāma. 20.30 Panorāma. 21.00 Sports. 21.05 Reklāma. 21.15. Teātra izrāde «Trīs draugi». 23.00 Nakts ziņas. 23.05 Teātra izrādes turpinājums.

Latvijas TV II
6.45 — 10.00 Picca TV. 17.30 TV veikals. 18.00 Kristīgā programma. 19.00 Telekompānija LTS. 19.20 Dienas tēma. 19.30 Problēma stopkadrā. 19.40 Reklāma. 19.45 Ziņas. 20.30 TV Polonia. 21.00 NTV 5. 22.00 Ziņas. 22.05 Hameleonu rotaļas. 109., 110. un 111. sērija. 23.20 Mikrofona nakts programma.

Krievijas sabiedriskā TV
8.00 Ziņas. 8.20 Tropu meitene. 9.10 V.Poznera autorraidījums. 17.00 Laiks. 17.20 Tropu meitene. 18.10 Mežonīgais lauks. 18.25 Cilvēks un likums. 18.55 Brīnumu lauks. 19.45 Labu nakti, mazuli! 20.00 Laiks. 20.50 Raidījumu programma. 20.55 Reilijs — spiegu karalis. 1. sērija. 22.25 Versijas. 22.45 Skatiens. 23.40 Eiropas meistarsacīkstes volejbolā. 1.10 Ziņas.

Skumjas noskaņas lietainā vakarā jeb Dzejas dienas Līvānos

Reizē ar tumšiem mākoņiem debesīs Līvānos ienāk Dzejas dienas.

Muzicē folkloras amsambli «Ceiru-leits», un 7. septembra vakarā pie kultūras nama četri jaunie dzejnieki no Rīgas un Līvāniem runā par savu pasauli, izjūtām, par to, kādu viņi redz šo laiku.

Dzejniece Solvita Ludborža ir Jauno literātu apvienības biedre, daudz publicējusies centrālajā presē.

Dramaturgs, prozaīķis un dzejnieks Normunds Rudzītis — arī daudzkārt publicēts Latvijas presē, divu lugu autors, kas iestudētas Nacionālajā teātri un radioteātri.

Otro reizi Līvānos ieradies pazīstamais Edvins Raups — visu iespējamo literāro konkursu uzvarētājs un Rakstnieku savienības biedrs.

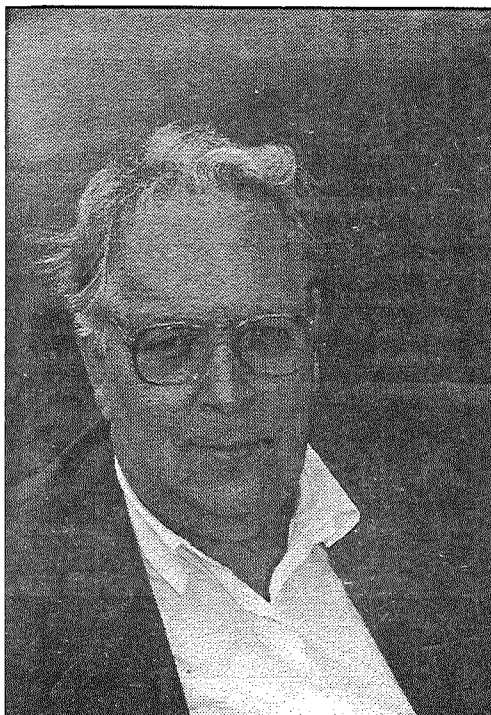
Bet dzejnieks Astrons dzīvo un dzeju raksta Līvānos.

Liņā... Kāds vecs vīrs sēž koka pa-

ēnā un domā sev vien zināmas domas. Nezin no kurienes uzradies, vientuļš suns mirkli apstājas pustukšajā laukumā un dodas tālāk savās gaitās. Daži cilvēki, spītējot lietum, paliek un mēģina ieklausīties Dzejnieka vārdos, kurus brīžiem noslēpē garāmbraucošo mašīnu troksnis.

Tverot šīs skumjās noskaņas un atceroties, kādi svētki dzejai bija kādreiz, neviņus rodas doma, vai viņš vēl ir vajadzīgs — šis Dzejnieks šai racionālajai, skrejjošajai pasaulei, šiem cilvēkiem, kuriem neatliek laika ieklausīties sevī. Ir tāda divaina sajūta, ka dzejas dienu vietā ir iestājusies dzejas nakts, kura turpināsies, kas to zin, cik ilgi. Un cik būs to cilvēku pēc gada, pēc diviem, kuri apstāsies, lai ieklausītos, kad runā Dzejnieks. Vārbūt tikai «rindas sen uzrakstītas, viegli vīmos tālajā nākamībā...».

Daina Kursīte

Esi saimnieks savā sētā, novadā, valstī!

Ilmārs Bišers:
"Demokrātiskā partija Saimnieks redz savu vietu Latvijā politiskā spēka centrā. Mūsu izpratnē tas nozīmē - rast domubiedrus un partnerus, rīkoties līdzsvaroti, nestāvēt malā, bet līdzdarboties.."

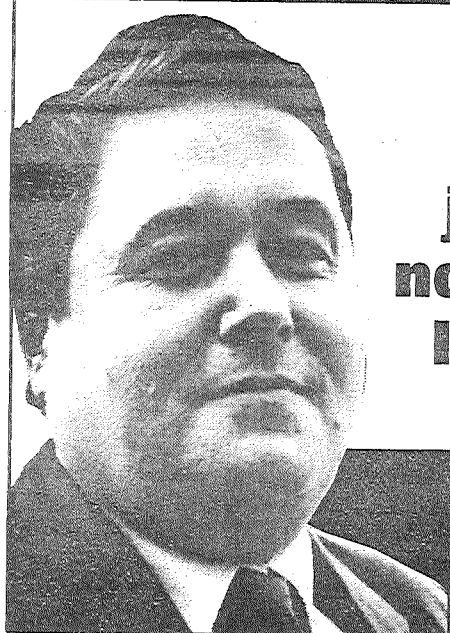
Balsojiet par **9.** sarakstu!

Sludinājumi un reklāma 22305

Mana balss pieder

Latvijai

**jo tikai tā
nodrošinās
labklājību
visiem.**

*Viesturs Sprāde,
42 gadi,
ģimenes ārsts,
Rīga*

LATVIJAS CELŠ

12. septembrī tikšanās ar 6.
Sacīmas deputātu
kandidātiem
Imantu Daudišu,
Vili Krištopānu,
Oļegu Hlebņikovu
Aglonā pasta zālē plkst.
11.00; Rušonas kultūras
namā plkst. 12.00 Preiļos
pasta zālē plkst. 14.00.

Pārdod

garāžu Preiļos un MAINA paneļus (3x4 m), bisi (16. kalibrs) pret vieglo auto. Tel. 22351 vakaros.
labā kārtībā esošu rulonū presi un MTZ-52. Tālr. Krāslavā 8-256-55302;
govī. Tel. 50313;
klavieres «Rīga». Tel. 23780;
govī Upmalas pagasta Lielkursišos. Jānina Vaivode.

Zvejnieku saimniecība vēlas apzināt fiziskas un juridiskas personas, kuras vēlas iegādāties svaigas jūras zivis vairumā par līgumcēnām.
Zvanīt 8-251-23658,
8-230-23016.

ESIET UZMANĪG!

Ģeomagnētisko vētru iespaidā veselībai nelabvēlīgās dienas septembrī: sestdiena, 9. septembris; ceturtdiena, 14. septembris; otrdiena, 19. septembris; trešdiena, 27. septembris, piektdiena, 29. septembris.

NOVADNIEKS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta. Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301. Tel. 22059, 22305, 21759. Pasūtījuma indekss 68169.

Valsts a/s Latvijas Krājbanka

ar šī gada 1. septembri pieņem termiņnoguldījumus uz sekojošiem noteikumiem:

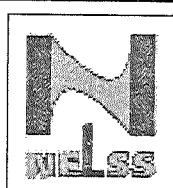
Termini	1 mēnesis		3 mēneši			
	Summa	25 Ls un vairāk	25-249 Ls	250-499 Ls	500-999 Ls	virs 1000 Ls
Procentu likme gadā	10	12	14	16	18	

Procentu likmes termiņdepozītiem virs 3 mēnešiem paliek iepriekšējās — 12 % gadā neatkarīgi no summas lieluma.

Latvijas Krājbanka piedāvā un dod iespēju katram noguldītājam uz izdevīgiem noteikumiem, samazinot risku, noguldīt uz īsu laiku savus brīvos līdzekļus. Noguldījumus pieņem visos Krājbankas sektoros.

Livānu pilsētas dome
1995. gada 21. oktobrī plkst. 11.00, Livānos, Rīgas ielā 136, izsolē pārdos ēku Livānos, Stacijas ielā 1 (2-stāvu mūra ēka pilsētas centrā).

Sākumcena Ls 23510.
Samaksa; 50 % latos, 50 % sertifikātos.
Samaksas termiņš - 1995. gada 31. decembris.
Dalībniekiem pieteikties līdz š. g. 17. oktobrim.
Telefons uzziņām 43523.

IEPĒRK
skujkoku zāģbaļķus, diametrs 18 cm un vairāk. Cena 30-50 \$ par m³. Apmaksa tūlītēja, piegādi iepriekš saskaņojot. Piedāvājam pircēja transportu.

Adrese: Liksnas pagasts, Daugavpils rajons, Daugavpils — Rīga šosejas 28. kilometrā, tālr. 8-254-94510; Dubna, Daugavpils rajons, tālr. 8.254-70569.

*Ja jūs saulei vienmēr
pretī sniegsiet sirdi,
arī gadu sniegos silti būs.
Mīļi sveicam mūsu cienjamo
direktori
Mariju Bruzguli jubilejā!
Aglonas maizes ceptuves kolektīvs*

Lūdz atsaukties Vili Linīnu (iespējams pseidonīms), kurš līdz šim dzīvoja Vācijā un pašlaik varētu atrasties Aglonas pusē, un pazvanīt uz redakciju Rīgā, Bruņinieku ielā Veronikai vai Norai.

12. septembrī tirgos 3 mēnešus vecas bal-
tas un 8 mēnešus vecas brūnas dējējvis-
tas. Plkst. 11.00 Siļukalnā, 11.30 Galēnos,
12.00 Stabulniekos, 12.30 Riebiņos, 13.00
Preiļos, 13.30. Sutros, 14.10 Rožupē,
14.40 Rudzātos.

Iepērkam cūkgaļu,
cena pēc vienošanās.
Tel. 57769 pirmdienās, otrdienās.

Pārdod

grūsnu tel. Tel. 24404;

1-istabas dzīvokli Preiļos, Celtnieku ielā. Tel. 22924;

pilnīgi automatizētus ūdenssildītājus ar tilpumu 5 l, 10 l, 50 l, 80 l, 100 l, 120 l. Sildītājos izmantots termos sistēmas siltuma saglabāšanas 70 % efekts. Veic uzstādīšanas darbus. Tel. 44800;

VAZ-2101, 1974.g. Tel. 54753;

Ford Sierra, 2,0, 1984.g. Tel. 55683 vakaros;

Opel Ascona, 1986.g., \$ 3000, BMW-520, 1981.g., \$ 1900, 2 Mercedes Benz-200, 1982.g., 1983., dizelis, \$ 3300, \$ 3500, VW Passat, 1984.g., dizelis. Zvanīt darbdienās 24555 no 9 līdz 18;

BMW-520. Tel. 21445;

zemeņu stādus. Tel. 46749;

saldētavu (temp.-20° C). Tel. 23286 vakarā;

ūdenssildītājus 100 l — 90 lati, 80 l — 72 lati, 50 l — 62 lati, 30 l — 52 lati, 10 l — 40 lati. Garantija 1 gads. Tel. 42455;

T-150 riteņus (4gb.). Tel. 55625;

vai MAINA 1,5 gadu vecu ērzeli. Ir varianti. Zvanīt 34579 vai 21755 vakaros;

privatizētu zemi ar dārza mājiņu d/s «Ozoli». Tel. 23484 vakaros;

aitas. Tel. 16220;

māju Preiļos. Tel. 55737, 52544;

Opel Rekord Berlina, 1983.g., 2500 \$. Zvanīt vakaros 23713.

Pērk

2 vai 3 istabu dzīvokli Preiļos. Zvanīt 22052 vakaros vai 22706 dienā;

treknu cūkgaļu, bekonu un sivēnmātes. Tel. 21982;

kartupeļus, sipolu, ķiplokus, burkānus. Tel. 44172;

mazlietotu vai ļoti labu T-150 un piekabi, autogēnu. Zvanīt 65085 dienā, 21992 vakaros;

jaunlopu un cūkas gaļu, aitas dzīvsvārā. Tel. 55625;

18 un 45 m³ alumija cisternas. Tel. Talsi 8-232-21108.

Irē

vienistabu dzīvokli. Tel. 23841.

Dažādi

Piedāvā lietotas rezerves detaļas VW-Passat, Opel Record, -Ascona, -Kadett, Audi-100, Subara, Ford Sierra. Pieņem pasūtījumus jaunām detaļām. Metina un remontē automašīnas. Tel. 24555 darbdienās no 9 līdz 18;

piegādā automašīnas pēc pasūtījuma 2 nedēļu laikā. Zvanīt 24555 darbdienās no 9 līdz 18;

remontē traktoru degvielas sūkņus, pārdod virzuļu grupas T-25, MTZ, SMD ar piegādi. Zvanīt 54714 pēc 20 vai agri no rīta.

Cilvēka mūžs ir tik līdzīgs koklei, Pātrūka stīga un viss paliek kluss... Esam kopā ar Juri, kad rudens ziedi pārklāj TĒVA kapu. 3. klases skolēni un audzinātāja

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Laikraksta «Novadnieks» redakcija»

Iznāk 8 reizes mēnesī. Abonēšanas maksa mēnesī Ls 0,56. Mazumtirdzniecībā līgumcena.

Redaktors
Pēteris Pizelis

Reģistrācijas apliecība Nr. 1018
Iespiests SIA «Latgales druka»,
Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.
Ofsetiespiedums. Matlens 4850.